



# GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

GEMEENTE EERSEL

Corsanummer: 15.14107

OMGEVINGSDIENST  
ZUIDOOST-BRABANT





# GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

GEMEENTE EERSEL

<b>In opdracht van</b>	Gemeente Eersel
<b>Opgesteld door</b>	Anita Michiels en Frank Lathouwers
<b>Auteur</b>	Anita Michiels
<b>Soort Nummer</b>	215657
<b>Datum</b>	25 februari 2015
<b>Status</b>	ontwerp



## Inhoudsopgave

<b>1. INLEIDING .....</b>	<b>8</b>
1.1. Aanleiding voor een nieuw geurbeleid veehouderij .....	8
1.2. Doel en opdracht .....	8
1.3. Leeswijzer .....	9
<b>2. Kaders.....</b>	<b>10</b>
2.1. Landelijke kaders.....	10
2.1.1. Wet geurhinder en veehouderij.....	10
2.1.2. Activiteitenbesluit .....	12
2.1.3. Actieplan ammoniak Besluit huisvesting veehouderij .....	12
2.2. Provinciale kaders: ruimte en stikstof .....	13
2.3. Gemeentelijk beleid en ambities.....	14
2.4. Toetsingskader volksgezondheid.....	16
<b>3. Uitgangspunten .....</b>	<b>18</b>
3.1. Indeling gebieden gemeente Eersel .....	18
3.2. Beoordeling woon- en leefklimaat .....	18
3.2.1. Relatie geurbelasting en geurhinder .....	18
3.2.2. Streefwaarden voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat .....	21
3.3. Veehouderijbestand .....	22
3.4. Geurgevoelige objecten .....	23
3.5. Scenario's en doorgroeimogelijkheden veehouderijen .....	23
<b>4. PROCESBESCHRIJVING .....</b>	<b>26</b>
4.1. Wettelijke bevoegdheid gemeenteraad.....	26
4.2. Afstemming met buurgemeenten .....	26
<b>5. Evaluatie geursituatie 2009 – 2014 .....</b>	<b>27</b>
5.1. Ontwikkelingen en geuremissies veehouderijen.....	27
5.2. Achtergrondbelasting en woon- en leefklimaat. ....	27
5.3. Knelpuntenanalyse opvullen ruimte op bouwblok tot maximaal 57.500 odour units/ha .....	28
5.4. Conclusies evaluatie. ....	28
<b>6. Gebiedsvisie: knelpuntenanalyse ontwikkelscenario's .....</b>	<b>29</b>
6.1. Huidige geursituatie .....	29
6.2. Ontwikkelscenario 1 vergeleken met de huidige geursituatie .....	32
6.3. Ontwikkelscenario 2 vergeleken met de huidige geursituatie .....	34
6.4. Ontwikkelscenario 3 vergeleken met de huidige geursituatie .....	36
<b>7. Samenvattende conclusies en aanbevelingen .....</b>	<b>39</b>

7.1. Evaluatie 2009 - 2014 .....	39
7.2. Gebiedsvisie: knelpuntenanalyse ontwikkelscenario's .....	39
7.3. Advies .....	41

## **Bijlagen** (als apart document bijgevoegd)

1. Overzichtskaart veehouderijen en gebieden
2. Geursituatie 2009
3. Analyse geurgevoelige objecten 2009
4. Geursituatie 2014
5. Analyse geurgevoelige objecten 2014
6. Geursituatie ontwikkelscenario 1
7. Analyse geurgevoelige objecten ontwikkelscenario 1
8. Geursituatie ontwikkelscenario 2
9. Analyse geurgevoelige objecten ontwikkelscenario 2
10. Geursituatie ontwikkelscenario 3
11. Analyse geurgevoelige objecten ontwikkelscenario 3



## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

### 1. INLEIDING

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het toetsingskader bij aanvragen om een omgevingsvergunning van veehouderijen. Een individuele veehouderij moet voldoen aan wettelijke normen voor de maximale geurbelasting op een geurgevoelig object (de geurbelasting van een individuele veehouderij wordt voorgrondbelasting genoemd). De Wgv biedt de gemeente de mogelijkheid om binnen een vastgelegd bandbreedte af te wijken van de wettelijke normen. Daarmee kan de gemeente eigen geurbeleid opstellen en maatwerk leveren voor de mogelijke geurhinder als gevolg van de veehouderij.

#### *Geurgebiedsvisie en verordening*

Ruimtelijke plannen van de gemeente zijn de basis voor de gebiedsvisie. In de geurgebiedsvisie wordt op gebiedsniveau gezocht naar passende geurnormen voor de (voorgrond) geurbelasting van de veehouderijen en de daarmee samenhangende achtergrondbelasting van alle veehouderijen gezamenlijk (cumulatief). Scherpere geurnormen resulteren in een lager geuremissieplafond (maximale geuremissieruimte) van de individuele veehouderijen. De gezamenlijke maximale achtergrondbelasting van alle veehouderijen is daardoor ook lager. Omgekeerd leidt het verruimen van geurnormen tot een hoger geuremissieplafond van de individuele veehouderijen en daardoor tot een hogere gezamenlijke achtergrondbelasting. Met andere woorden, door het aanscherpen of verruimen van de geurnormen voor de voorgrondbelasting kan de achtergrondbelasting worden aangestuurd en beheerst met het oog op een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

In de geurgebiedsvisie wordt het nut en de noodzaak van afwijkende normen beschreven. Daarmee levert de geurgebiedsvisie de onderbouwing voor de gemeentelijke geurverordening waarin de afwijkende normen worden vastgelegd.

#### 1.1. Aanleiding voor een nieuw geurbeleid veehouderij

De gemeente Eersel heeft op 10 juni 2010 de gebiedsvisie en geurverordening Wet geurhinder en veehouderij vastgesteld met geurnormen voor de (intensieve) veehouderij.

De laatste 3 tot 4 jaar zijn de maatschappelijke inzichten met betrekking tot veehouderijen en de gewenste ontwikkeling van vooral de intensieve veehouderij sterk veranderd. Oorzaken daarvan zijn onder andere het debat over megastallen, de Q-koorts en de zorgen van burgers over hun gezondheid nabij de intensieve veehouderij (waarbij geurhinder steeds vaker de concrete aanleiding vormt). Als gevolg van de Q-koorts affaire maken burgers, politiek en bestuur zich zorgen over de volksgezondheid. Geur wordt vaak gezien als een signaal, maar kan bij ernstige hinder ook stressgerelateerde gezondheidsklachten veroorzaken. Deze ontwikkelingen en inzichten heeft de gemeente doen besluiten om het geurbeleid te actualiseren en een nieuwe gebiedsvisie op te stellen voor andere / scherpere geurnormen voor de veehouderij. Ook vindt de gemeente het wenselijk om de geurgebiedsvisie en de verordening af te stemmen op de regels in de Verordening Ruimte 2014 en op het al eerder vastgestelde geurbeleid van de omliggende Kempengemeenten.

#### 1.2. Doel en opdracht

De nieuwe *gebiedsvisie* levert een voorstel op voor geurnormen welke aansluit bij de ambities van de gemeente. Conform de wettelijke bepalingen is rekening gehouden met:

- de huidige geursituatie (wordt overgenomen uit de evaluatie);
- de in de toekomst mogelijk te verwachten geursituatie. Een knelpuntenanalyse geeft inzicht in de geurbelasting van veehouderijen bij andere geurnormen dan de huidige, dit in relatie met:
  - o de gewenste ruimtelijke ontwikkeling;
  - o een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.



## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

Op basis van de gebiedsvisie wordt een (ontwerp)verordening opgesteld (een voorstel voor het hanteren van andere geurnormen). Deze gaat vergezeld van een kaart waarop de gebieden zijn aangegeven waarbinnen een bepaalde normstelling gaat gelden.

### **1.3. Leeswijzer**

Deze gebiedsvisie is opgesteld ten behoeve van een nieuwe Verordening geurhinder en veehouderij. Hoofdstuk 2 behandelt de relevante kaders waarmee rekening moet worden gehouden bij het opstellen van een geurgebiedsvisie. Het betreft onder andere de wet- en regelgeving en de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen op grond van beleid van de gemeente Eersel. Hoofdstuk 3 behandelt de uitgangspunten waarbinnen de gebiedsvisie is opgesteld. De gebiedsindeling en de relatie met streefwaarden voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat komen aan bod. Daarnaast bestaat aandacht voor de ontwikkelingen in de veehouderij (stoppers, afbouwers, blijvers, toepassen van emissiearme systemen) en bevat dit hoofdstuk technische informatie voor het berekenen van geurbelasting. Hoofdstuk 4 beschrijft het proces dat is doorlopen om te komen tot een gebiedsvisie. Hoofdstuk 5 is een samenvatting van de evaluatie van de geurnormen uit 2010 en hoofdstuk 6 betreft de gebiedsvisie, het onderzoek naar mogelijke nieuwe geurnormen. Hoofdstuk 7 bevat de conclusies van het onderzoek, de onderbouwing voor de geurverordening in het licht van de gemeentelijke ambitie en de aanbevelingen voor aanvullend beleid.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

## 2. Kaders

De gebiedsvisie moet aan verschillende eisen voldoen die gesteld zijn door de wetgever, de provincie en de gemeente zelf. In dit hoofdstuk zijn de kaders beschreven waarbinnen de gebiedsvisie is opgesteld. Het betreft de ruimtelijke plannen, het huidige geurbeleid en de ambities van de gemeente. Voorafgaand aan het gemeentelijk beleid worden de landelijke kaders geschetst vanuit de Wet geurhinder en veehouderij, de provinciale kaders vanuit de reconstructie, de Verordening ruimte 2014 en de Verordening stikstof en Natura 2000.

### 2.1. Landelijke kaders

#### 2.1.1. Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Vergunningaanvragen worden onder de Wgv beoordeeld aan de hand van de berekende geurbelasting (odour units) of vaste afstanden.

##### *Geurnormen (odour units)*

Voor veel dieren zijn geuremissiefactoren beschikbaar om odour units per seconde te berekenen, zoals voor varkens en kippen. De berekende geurbelasting in odour units wordt getoetst aan de norm (de maximale waarde voor de geurbelasting die een bedrijf mag veroorzaken op een voor geur gevoelig object<sup>1</sup>). De wet kent standaardnormen met een onderscheid tussen de bebouwde kom en het buitengebied. Op grond van artikel 6 van de Wgv mogen gemeenten van de standaardnormen afwijken. Hiervoor is in de wet een bandbreedte aangegeven (zie tabel 2.1).

*Tabel 2.1: Wettelijke standaard geurnormen en bandbreedte voor concentratiegebieden. In de derde kolom zijn de wettelijke standaard geurnormen vermeld. De waarden in de tweede kolom geven de bandbreedte aan waarbinnen de gemeente mag afwijken.*

Gebied	Bandbreedte geurnorm voor concentratiegebieden veehouderij (reconstructiegebieden)	Wettelijke geurnorm voor concentratiegebieden veehouderij
<b>Binnen bebouwde kom</b> (maximale geurbelasting op geurgevoelige objecten gelegen in de bebouwde kom)	<b>0,1 - 14 (ou<sub>E</sub>/m<sup>3</sup>)</b>	<b>3 (ou<sub>E</sub>/m<sup>3</sup>)</b>
<b>Buiten bebouwde kom</b> (maximale geurbelasting op geurgevoelige objecten gelegen in het buitengebied)	<b>3 - 35 (ou<sub>E</sub>/m<sup>3</sup>)</b>	<b>14 (ou<sub>E</sub>/m<sup>3</sup>)</b>

##### *Vaste afstanden*

Voor meerdere diercategorieën zijn tot nu toe geen geurmetingen uitgevoerd en daarom zijn er voor die groepen géén emissiefactoren beschikbaar. Het betreft onder andere melkkoeien, paarden, nertsen<sup>2</sup> en andere diersoorten. Voor deze diercategorieën gelden vaste afstanden. In het tabel 2.2 zijn de wettelijke standaardwaarden voor de vaste afstanden weergegeven. Op grond van artikel 6 van de Wgv mogen gemeenten van de standaardafstanden afwijken. In tegenstelling tot de geurnormen geeft de wet voor de afstanden geen bandbreedte aan.

<sup>1</sup> Geurgevoelig object: woning, kantoor of andere gebouwen bestemd voor menselijk wonen of verblijf.

<sup>2</sup> Voor nertsen is de geuremissie inmiddels wel gemeten, maar dit heeft nog niet geleid tot het opnemen van een emissiefactor in de Regeling geurhinder en veehouderij. Dit betekent dat bij de vergunningverlening nog niet aan odour units mag worden getoetst, maar dat de vaste afstanden gelden.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

Tabel 2.2: In de Wgv opgenomen vaste afstanden van een veehouderij naar een geurgevoelig object.

Gebied	Vaste afstanden (meters)					
	Melkkoeien, jongvee, zoogkoeien e.a.*	Nertsen**				
		1-1000 dieren	1001-1500 dieren	1501-3000 dieren	3001-6000 dieren	6001-9000 dieren
Bebouwde kom	100	175	200	225	250	275
Buitengebied	50	100	125	150	175	200

\* andere diercategorieën waarvoor geen emissiefactoren zijn vastgesteld.  
 \*\* Indien de nertsen in emissiearme huisvesting worden gehouden dan worden de afstanden uit de tweede rij van de tabel (buitengebied) met 25 meter verkleind.

#### Gebiedsvisie en andere waarden voor de geurnormen of afstanden

De geurgebiedsvisie levert de onderbouwing voor het al dan niet hanteren van andere waarden voor de geurnormen of vaste afstanden. In artikel 8 van de Wgv zijn de eisen vastgelegd die de gemeente moet betrekken bij het vaststellen van andere normen of afstanden. Deze eisen luiden als volgt.

1. Bij het bepalen van de andere waarde of afstand, bedoeld in artikel 6, betreft de gemeenteraad in elk geval:
  - a. de huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in het gebied.
  - b. het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging, en
  - c. de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.
2. Bij het bepalen van de andere waarde of afstand betreft de gemeenteraad tevens:
  - a. de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied, of
  - b. de afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

#### Bevoegdheid gemeenteraad

Uit artikel 6 van de Wgv volgt expliciet dat de andere normstelling 'bij gemeentelijke verordening' wordt bepaald. De gemeenteraad is dus bevoegd om bij gemeentelijke verordening een andere waarde of afstand te stellen, in plaats van de wettelijke waarden en afstanden uit de artikelen 3 en 4 van de Wgv. In verschillende documenten van de rijksoverheid wordt uiteengezet, dat ter ontwikkeling of verbetering van de vitaliteit van het landelijk gebied een integrale aanpak van doelstellingen nodig is. Afstemming tussen geurregelgeving (die direct gekoppeld is aan woningbouw en bedrijfsuitbreiding) en gewenste ontwikkelingen in het ruimtelijk beleid is dan vanzelfsprekend.

Aan de basis van een verordening ligt dan ook een gemeentelijke visie op de gewenste ontwikkeling van een gebied. De gemeenteraad bepaalt de nieuwe maximaal toegestane waarden en afstanden, en daarmee de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen én de geurhinder die ter plaatse van geurgevoelige objecten wordt verwacht. De nieuwe waarden en afstanden treden in de plaats van de wettelijke normstelling en worden bij vergunningverlening gehanteerd.

#### Overleg met buurgemeenten

De gemeentelijke beslissing om een bepaald gebied een alternatief beschermingsniveau te geven, kan effecten hebben op de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen in nabijgelegen gemeenten. Een relatief hoog beschermingsniveau voor geurgevoelige objecten in een grensgebied vermindert immers de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen direct buiten de gemeentegrens. Om die reden is overleg voorgeschreven met de nabijgelegen gemeenten voorafgaande aan besluitvorming over de andere waarde of de andere afstand (artikel 9 van de Wgv). In paragraaf 4.2 is beschreven op welke wijze de gemeente Eersel invulling geeft aan het overleg met de buurgemeenten. Daarnaast kunnen buurgemeenten ook zienswijzen indienen naar aanleiding van het ter inzage leggen van de ontwerp geurverordening en bijbehorende gebiedsvisie.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

### *Aanhoudingsbesluit*

Zoals gezegd kan de gemeente op grond van artikel 6 van de Wgv per gemeentelijke verordening afwijken van standaard geurnormen of afstanden uit de Wgv. In afwachting van een verordening biedt de Wgv de mogelijkheid om vergunningaanvragen van veehouderijen tijdelijk aan te houden. De gemeente moet dan op grond van artikel 7 Wgv een aanhoudingsbesluit nemen. Hiermee kan worden voorkomen dat veehouderijen ontwikkelingsmogelijkheden op ongewenste locaties gaan benutten. Tegelijk krijgt de gemeente tijd om zorgvuldig te bepalen of zij met een verordening een ander beschermingsniveau wil stellen. Zie paragraaf 2.3 over het aanhoudingsbesluit van de gemeente Eersel.

In artikel 7 van de Wgv is opgenomen dat het aanhoudingsbesluit vervalt op het moment waarop de verordening in werking treedt. Binnen één jaar moet de ontwerpverordening voor het bepalen van andere waarden en afstanden aan de gemeenteraad zijn aangeboden (aanhangig gemaakt), anders vervalt het aanhoudingsbesluit. Als de verordening nog niet in werking is getreden, maar het ontwerp aan de raad wel binnen een jaar is voorgelegd, werkt het aanhoudingsbesluit dóór tot die verordening in werking treedt (publicatie). Dat kan dus langer zijn dan een jaar.

### **2.1.2. Activiteitenbesluit**

Op 1 januari 2013 is een nieuwe wijziging van het Activiteitenbesluit in werking getreden. Deze regelt dat voor de kleinere en middelgrote veehouderijen de vergunningplicht vervalt. Deze bedrijven zijn dan meldingsplichtig. Afhankelijk van de wijzigingen die de veehouder op zijn bedrijf wil doorvoeren, kan het zijn dat met de melding ook een beperkte milieutoets (de zogenaamde obm) doorlopen moet worden.

Ook bedrijven die onder het Activiteitenbesluit vallen, moeten voldoen aan de geurnormen uit de gemeentelijke verordening. Het aanhoudingsbesluit is na de invoering ook van toepassing verklaard op de bedrijven die onder het Activiteitenbesluit vallen en een Omgevingsvergunning beperkte milieutoets nodig hebben.

### **2.1.3. Actieplan ammoniak Besluit huisvesting veehouderij**

De ministeries van VROM en LNV, de provincies en de VNG zijn het op 22 oktober 2009 eens geworden over het Actieplan ammoniak. Dit Actieplan zet de veehouders ertoe aan in de periode 2010 - 2013 de stallen emissiearm te maken.

### *Emissiearme stallen en uitstel eisen*

Stallen moeten emissiearm zijn. Iedere stal moet voldoen aan de emissie-eisen van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Besluit huisvesting). Het bouwen van emissie arme stallen was al sinds 2007 verplicht voor de grotere veehouderijen (de zogenaamde IPPC bedrijven). De kleinere en middelgrote veehouderijen hadden tot 2010 de tijd om de bestaande stallen emissiearm te maken. Dit bleek niet haalbaar en in overleg met de Tweede Kamer heeft de minister destijds uitstel van de verplichting verleend tot 1 januari 2013. De groep veehouderijen die onder de werking van het gewijzigde Activiteitenbesluit valt, zijn in de gelegenheid gesteld om de inwerkingtreding daarvan af te wachten en moeten sinds 1 juli 2013 voldoen aan de eisen van het besluit huisvesting. Er is een zogenaamd Actieplan ammoniak opgesteld om actief aan de slag te gaan met het aanpassen van het bedrijf.

### *Actieplan ammoniak*

Veehouderijen hebben tot de zomer van 2010 de gelegenheid gehad om een "bedrijfsontwikkelingsplan" in te dienen (BOP). Daarin konden de veehouders aangegeven welke emissiearme technieken men wilde toepassen om te voldoen aan de eisen van het Besluit huisvesting. Ook kon men aangeven te willen stoppen, met de mogelijkheid om het bedrijf nog enkele jaren voort te zetten. Dit laatste onder de voorwaarde dat eenzelfde emissiereductie wordt behaald als onder het Besluit huisvesting, maar dan door het toepassen van snel inzetbare en tijdelijke maatregelen (zie stoppersregeling hieronder).

### *Stoppersregeling voor veehouderijen*

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft de inhoud van de stoppersregeling voor veehouderijen bekend gemaakt. Veehouders die op 1 januari 2013 nog niet voldoen aan de emissie-eisen wordt de mogelijkheid geboden de bedrijfsvoering na 2013 af te bouwen om deze uiterlijk in 2019 te stoppen. Deze toekomstige stoppers noemen we in deze gebiedsvisie *afbouwers*. Deze afbouwers moeten sinds 1 april 2013 emissiereducerende maatregelen hebben gerealiseerd. De betreffende maatregelen zijn alleen voor de afbouwers toegestaan. Afbouwers kunnen de volgende maatregelen toepassen: het aanbrengen van een stankslot, het aanbrengen van een schuine plaat in de mestkelder, mest verdunnen met water, het houden van minder dieren, veevoer met minder eiwit, veevoer met benzoëzuur en de combinatie met balansballen.

### 2.2. Provinciale kaders: ruimte en stikstof

Het provinciaal beleid kent een tweetal kaders, die van belang zijn voor het opstellen van een geurgebiedsvisie, namelijk de Verordening ruimte en de Verordening stikstof en Natura 2000.

#### *Verordening ruimte*

De Verordening ruimte schetst de randvoorwaarden voor gemeentelijke ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen). Het bevat ook de ruimtelijke zoning en de hieraan gekoppelde mogelijkheden en beperkingen voor de veehouderij. De Provinciale Staten van Noord-Brabant heeft op 7 februari 2014 de 'Verordening Ruimte 2014' vastgesteld. Op 18 maart 2014 is de Verordening in werking getreden. Deze verordening vormt onder meer de basis voor de transitie naar een zorgvuldige veehouderij en voor de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (hierna: BZV). Deze dient de ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij te stimuleren.

In de Verordening 2014 wordt een onderscheid gemaakt tussen vier zogenaamde structuren (gekoppelde aan de provinciale structuurvisie), te weten een stedelijke structuur, ecologische hoofdstructuur, groenblauwe mantel en gemengd landelijk gebied. De structuren zijn aanvullend op elkaar en sluiten elkaar uit. Dit betekent dat ieder ruimtelijk oppervlak in de provincie onder één van deze structuren valt, maar niet onder meerdere structuren tegelijk kan vallen. In de Verordening worden per structuur regels gesteld.

De term agrarisch gebied is in de Verordening vervallen. Eveneens is in de Verordening het onderscheid tussen reconstructiegebieden (extensiveringsgebied, verwevingsgebied en landbouwontwikkelingsgebied) vervallen. Bij besluit van 22 maart 2012 hebben Provinciale Staten besloten de reconstructieplannen in te trekken. De integrale zoning is ingetrokken met de inwerkingtreding van de Verordening 2014.

Ieder veehouderijbedrijf in Noord-Brabant heeft nu feitelijk een slot op de muur. Toename van bebouwing is toegestaan tot maximaal 1,5 ha als:

- er sprake is van een zorgvuldige veehouderij (BZV score);
- iedere ontwikkeling ruimtelijk is afgewogen en landschappelijk is ingepast;
- toetsing heeft plaatsgevonden aan achtergrondbelasting van geur- en fijn stofnormen (zie ook hieronder);
- er een dialoog met de omgeving heeft plaatsgevonden;
- in beperkingsgebieden de ontwikkeling betrekking heeft op grondgebonden veehouderijen.

Bebouwing die niet gebruikt wordt voor de uitoefening van het veebedrijf en voorzieningen t.b.v. opslag van ruwvoer worden niet geraakt door bovenstaande regels. Een loods t.b.v. het veebedrijf dus wel. Gebruikswijziging van gebouwen op een veehouderijbedrijf is eveneens aan bovenstaande regels onderworpen.

In de verordening Ruimte 2014 is vastgelegd dat een toename van de bebouwing alleen is toegestaan als is aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12% en in het buitengebied niet hoger is dan 20%. Verder is opgenomen dat

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

toename van bebouwing alleen is toegestaan als is aangetoond dat de achtergrondconcentratie, vermeerderd met de bijdrage van het initiatief, een jaargemiddelde fijnstofconcentratie (PM10) op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 31,2  $\mu\text{g}/\text{m}^3$ .

Verder is de 'Verordening Ruimte 2014' voorbereid op de instelling van urgentiegebieden (gebieden met overlast door de veehouderij). De uiteindelijke invulling van deze gebieden ligt bij de gemeente. Het doel is dat in 2020 geen overbelaste situaties meer aanwezig zijn in Brabant.

### *Revitalisering landelijk gebied – beleidsnotitie bebouwingsconcentraties*

In de beleidsnotitie bebouwingsconcentraties voor kwaliteitsverbetering in het buitengebied is in het kader van de revitalisering van het landelijke gebied door de provincie ruimte geboden aan nieuwe ontwikkelingen door ruimere mogelijkheden te bieden. Deze mogelijkheden situeren zich vooral in de overgangsgebieden tussen de dorpskom en het buitengebied (kernrandzone en in en rond bebouwingsconcentraties). Nieuwe initiatieven kunnen hier een belangrijke bijdrage leveren aan een gezonde sociaal economische structuur van het landelijke gebied en leveren tevens een bijdrage aan de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied. Het streven naar een mooi en leefbaar Brabants platteland staat daarbij voorop. Nieuwe ontwikkelingen kunnen betrekking hebben op agrarische en agrarisch verwante functies, nevenactiviteiten en verbrede landbouw. Maar er is ook ruimte voor niet agrarische activiteiten, zoals wonen, andere vormen van bedrijvigheid, recreatie, dienstverlening en zorg. Voor alle nieuwe activiteiten geldt, dat ze moeten passen in de aard, schaal en het karakter van het landelijke gebied.

### *Afwaartse beweging*

De provincie heeft beleid opgesteld om intensieve veehouderij in (de voormalige) extensiveringsgebieden te laten beëindigen of te verplaatsen naar duurzame locaties in (de voormalige) verwevingsgebieden of naar locaties in (de voormalige) landbouwontwikkelingsgebieden. Gemeenten hebben de afwaartse beweging gefaciliteerd door de afgelopen jaren actief lege vergunningen in te trekken (zie ook paragraaf 2.3 over het beleid van de gemeente Eersel).

### *Verordening stikstof en Natura 2000*

In de Verordening stikstof en Natura 2000 is bepaald dat nieuwe stallen aan strengere ammoniakemissie-eisen moeten voldoen. Deze eisen zijn vastgelegd in bijlage 2 bij de Verordening stikstof. Deze verordening d.d. 29 maart 2013 bevat de meest recente maximale emissiewaarden voor nieuwe stallen. In de praktijk betekenen deze maximale emissiewaarden dat in de varkenshouderij bij nieuwbouw van stallen luchtwassers moeten worden toegepast. Voor de pluimveehouderij geldt dit (nog) niet, maar ook hier geldt dat vergaande emissiereducerende huisvestingssystemen moeten worden toegepast.

De verordening is erop gericht om de uitstoot van stikstof niet te laten toenemen. Wanneer een bedrijf wil ontwikkelen, moet het bedrijf maatregelen treffen om de uitstoot van stikstof gelijk of lager te laten zijn dan op de peildatum die is vastgesteld. Dit kan worden bereikt door het toepassen van emissiereducerende technieken (emissiearme stallen, luchtwassers en dergelijke die voldoen aan de maximale emissiewaarden van bijlage 2 bij de Verordening). Wanneer emissiearme technieken niet toereikend zijn of - in het geval van enkele diercategorieën - niet beschikbaar zijn, dan kan depositie worden gesaldeerd via het geheel of gedeeltelijk intrekken van de vergunning van (een) veehouderij(en) gelegen binnen hetzelfde invloedsgebied van de te beschermen natuurgebieden.

## **2.3. Gemeentelijk beleid en ambities**

Het gemeentelijk beleid kent de volgende kaders die van belang zijn bij het opstellen van een geurgebiedsvisie: het bestemmingsplan buitengebied, de structuurvisie 2011 en de Toekomstvisie 2013.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

### *Bestemmingsplan buitengebied*

In het huidige bestemmingsplan buitengebied zijn de drie gebiedstypen uit de (inmiddels verouderde) reconstructie vastgelegd:

- Extensiveringsgebieden.
- Verwevingsgebieden.
- Landbouwontwikkelingsgebieden.

De integrale zonering intensieve veehouderij was een verplicht onderdeel van het reconstructieplan. Hiertoe is het buitengebied van Eersel opgedeeld in bovenstaande typen gebieden, met elk een eigen regime wat betreft ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij. Sinds het in werking treden van de Verordening Ruimte 2014 zijn deze ontwikkelingsmogelijkheden echter niet meer relevant. Bij de actualisering van het bestemmingsplan zullen de regels uit de Verordening Ruimte 2014 worden geïmplementeerd.

### *Structuurvisie 2011*

In de structuurvisie 2011 is over de ontwikkelingen in het buitengebied het volgende opgenomen. In het buitengebied spelen grote veranderingen. De landbouw neemt veelal een minder prominente plaats in dan voorheen. De behoefte om nieuwe economische activiteiten in het buitengebied te ontwikkelen is dan ook groot. Tevens is er de behoefte om in het aantrekkelijke landelijke gebied van Eersel te wonen. Het is niet mogelijk om alle wensen en ontwikkelingen overal in het buitengebied toe te staan. Dit zou de landschappelijke kwaliteiten van het gebied en de huidige uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bedrijven te veel aantasten. Daarom is er gekozen voor een samenhangende visie voor de ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied op te stellen. Hierbij worden in de bebouwingsconcentraties ruimere mogelijkheden geboden dan daarbuiten. Per bebouwingsconcentratie is een visie op maat opgesteld. Hierin zijn de kwaliteiten van de bebouwingsconcentratie aangegeven die behouden moeten blijven. Tevens is nagegaan waar de ruimte voor ontwikkeling ligt en hoe deze kan worden ingevuld.

### *Toekomstvisie 2030*

De toekomstvisie geeft de meeste recente beschrijving van de verwachte en gewenste ontwikkelingen voor het buitengebied. Hierin wordt gesteld dat de landbouw een belangrijke economische drager voor de gemeente is en blijft. Bijna een derde van de werkgelegenheid is terug te voeren op de agrarische sector. Krimp in de agrarische sector maakt een transformatie van het buitengebied onvermijdelijk. Een deel van het oorspronkelijk agrarisch gebied moeten de gemeente herbestemmen. Dit biedt kansen voor het versterken van het profiel van de gemeente Eersel als groene contramal van de regio. Bij het herontwerp van het buitengebied staat duurzaamheid en structuurversterking voorop. Intensivering van de landbouw heeft er de afgelopen jaren voor gezorgd dat het buitengebied veranderd is in een monotoner landschap met groter wordende stallen, waar burgers zich niet meer mee kunnen identificeren en wat onaantrekkelijk is voor recreanten. De gemeente wil geen onbeperkte schaalvergroting. De gemeente wil het buitengebied niet verder laten verstenen en sterk toezien op mogelijke overlast van grootschalige agrarische bedrijven en dit door strenge eisen te stellen voorkomen. De agrarische sector wil vertrouwen van de samenleving herwinnen door meer informatie te verstrekken over de duurzame productiewijze en hun producten. Boeren moeten sterke lokale en regionale verbindingen aangaan met partijen in andere marktgebieden, zoals zorg, energie, natuurbeheer en recreatie om rendabel te blijven. Door samenwerking is het traditionele concurrentiemodel in de toekomst doorbroken. Innovatieve agrariërs krijgen ruimte voor hun onderneming in landbouwontwikkelingsgebieden (LOG). Het groene buitengebied maakt de gemeente een aantrekkelijk woon- en leefgebied. De gemeente streeft naar vitaal, mooi en schoon platteland.

### *Verplaatsen, saneren en afwaartse beweging*

Het provinciaal beleid voor de afwaartse beweging (zie paragraaf 2.2) is gericht op het beëindigen of verplaatsen van (hinderlijke) bedrijven vlak bij woonkernen en natuurgebieden. Het is door de gemeente Eersel actief opgepakt. In de afgelopen jaren zijn 21 milieuvergunningen ingetrokken, die feitelijk niet werden benut. Op dit moment is het moeilijk om meer bedrijven te laten verplaatsen of te laten stoppen. De financiële middelen hiervoor ontbreken. Nieuw (gemeentelijk en/of provinciaal) beleid (bijv. aanpak van knelpunten / urgentiegebieden) kan ervoor zorgen dat meer knelpunten alsnog worden opgelost.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

### *Huidig geurbeleid*

De geurverordening is het toetsingskader van aanvragen van veehouderijen om een omgevingsvergunning. Op 10 juni 2010 heeft de gemeente Eersel een geurverordening vastgesteld. In deze verordening is onderstaande individuele geurnorm voor de maximale geurbelasting op geurgevoelige objecten vastgelegd:

- 7 ou<sub>E</sub>/m<sup>3</sup> voor de plangebieden voor woningbouw en industrieterrein.

Dit betekent dat voor de overige woonkernen en voor het buitengebied de wettelijke standaardnormen gelden:

- 3 ou<sub>E</sub>/m<sup>3</sup> voor de woonkernen;
- 14 ou<sub>E</sub>/m<sup>3</sup> voor het buitengebied.

### *Aanhoudingsbesluit*

In de gemeente Eersel geldt een Geurverordening (zie voorgaande). De raad heeft besloten om te laten onderzoeken of er een noodzaak bestaat voor het hanteren van andere waarden en afstanden voor de geurbelasting op basis van de Wet geurhinder en veehouderij.

Ter ondersteuning heeft de gemeenteraad op 27 mei 2014 besloten om ingevolge artikel 7 van de Wet geurhinder en veehouderij een aanhoudingsbesluit te nemen. Het aanhoudingsbesluit is op 27 mei 2014 in werking getreden. Hiermee wordt voorkomen dat tijdens het proces van aanpassing van de geurverordening zich ongewenste ontwikkelingen voordoen. Op grond van het aanhoudingsbesluit worden alle aanvragen omgevingsvergunning en meldingen Activiteitenbesluit tijdelijk (maximaal één jaar) buiten behandeling gelaten. Gedurende deze periode krijgt de gemeenteraad de mogelijkheid om een nieuwe geurverordening vast te stellen.

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij het duidelijk is dat de aanvraag geen dan wel alleen positieve gevolgen heeft voor de omgeving. Ook moeten veehouderijen soms maatregelen treffen, bijvoorbeeld in het kader van dierenwelzijn. Om dergelijke ontwikkelingen niet te frustreren heeft de gemeenteraad bepaald dat uitzonderingen worden gemaakt op het aanhoudingsbesluit indien sprake is van het onderstaande:

- 15% afname van de vergunde hoeveelheid ammoniak- en geuremissie;
- er wordt voldaan aan de regels van de Verordening Ruimte;
- er is geen afname van de afstand van emissiepunten naar geurgevoelige objecten en aangewezen beschermde natuur.

### *Ambities van de gemeente*

Met de Wet geurhinder en veehouderij (Wvg) is een sturingselement aanwezig is om de geurhinder in de gemeente te beperken door in de geurverordening strengere normen te stellen. De in de gemeentelijk plannen gemaakte keuzes en wensen in combinatie met het in de Verordening Ruimte 2014 vastgelegde beleid geven de volgende ambitie weer:

1. De gemeente scherpt de normen in de Geurverordening aan zodat mogelijke geuroverlast wordt voorkomen.
2. De normen in de Geurverordening sluiten aan bij de maximale hinderpercentages die in de Verordening Ruimte 2014 zijn vastgelegd.

Dit betekent dat er gezocht wordt naar een (strengere) normstelling die tegemoet komt aan deze keuzes met als gevolg dat de huidige geurhinder niet verder toeneemt maar eerder afneemt. Het uitgangspunt is dat geurhinder voor de inwoners van de woonkernen zoveel mogelijk voorkomen wordt.

## **2.4. Toetsingskader volksgezondheid**

Een toetsingskader voor intensieve veehouderij en de effecten op de volksgezondheid ontbreekt. Er bestaan geen concrete normen of aan te houden afstanden die in acht genomen moeten worden bij de vergunningverlening en/of bij de ruimtelijke planning. Verschillende gemeenten werken samen met de GGD aan een toetsingskader om



## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

zo rekening te kunnen houden met de gezondheidsaspecten van intensieve veehouderijen. Oirschot en Reusel-De Mierden zijn hierbij direct betrokken en de gemeente Eersel sluit daarbij aan zodra er concrete mogelijkheden zijn.

De GGD heeft vorig jaar geadviseerd om een afstand van 250 meter aan te houden tot intensieve veehouderijen. Er zijn binnen deze afstand hogere concentraties fijn stof, endotoxinen en veespecifieke MRSA-bacterie meetbaar met mogelijk negatieve gezondheidseffecten.

In het rapport van de Gezondheidsraad van november 2012 is geen advies opgenomen over aan te houden afstanden tot de intensieve veehouderij. Het rapport van de Gezondheidsraad beveelt aan om beleid op lokaal niveau op te stellen en om minimumafstanden tussen veehouderijen en woningen vast te stellen. Tevens wordt geadviseerd dat de gemeente haar geurbeleid evalueert en zo nodig aanscherpt. Dit is op 14 juni 2013 bevestigd door het kabinetsstandpunt over gezondheid en veehouderij.

Het rapport van de Gezondheidsraad bevat wel een blootstellingnorm, maar deze kan in praktijk nog niet gemeten worden en is dus (nog) niet toepasbaar. Verschillende onderzoeksinstanties werken nu een systematiek om de blootstelling te bepalen. Het zal de nodige tijd vergen om de systematiek bruikbaar te maken voor de gemeentelijke praktijk.

### 3. Uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de verschillende uitgangspunten voor deze geurgebiedsvisie nader besproken.

#### 3.1. Indeling gebieden gemeente Eersel

De gemeente Eersel is centraal gelegen in de Kempen, ten zuidwesten van (de stadsregio) Eindhoven en wordt in het zuiden doorsneden door de A67. Aangrenzende gemeenten zijn in het westen gemeente Bladel, in het noorden gemeente Oirschot, in het oosten gemeente Veldhoven en gemeente Eindhoven en in het zuiden de gemeente Bergeyk.

Binnen de gemeente Eersel zijn de dorpskernen Eersel, Duizel, Knegsel, Steensel, Vessem en Wintelre gelegen. Het ruimtelijk beeld van het buitengebied van de gemeente Eersel bestaat grofweg uit een viertal componenten: Bossen, Beekdalen, oude akkercomplexen en (half) open agrarisch gebied. De grotere bosgebieden bevinden zich met name in het zuidwesten van de gemeente (Cartier Heide / Boksheide) maar ook in het noorden (Buikheide) en het oosten (Wolfhoekse Heide). Ook bevinden zich in het gebied een aantal grotere recreatievoorzieningen (waarnder het E3-strand, golfbaan Gendersteyn en diverse campings).

In deze gebiedsvisie is voor de indeling van het buitengebied de (inmiddels verouderde) integrale zonering aangehouden. Hier is voor gekozen omdat het vigerende bestemmingsplan nog gebaseerd is op deze indeling en omdat de integrale zonering meer diversificatie biedt dan de nieuwe ruimtelijke indeling uit de Verordening Ruimte 2014 (zie ook paragraaf 2.2). Dit betekent dat in de deze gebiedsvisie nog is uitgegaan van de volgende gebieden extensiveringsgebied natuur, extensiveringsgebied overig, verwevingsgebied en landbouwontwikkelingsgebied. Op kaart 1 is deze indeling weergegeven.

#### 3.2. Beoordeling woon- en leefklimaat

Om een oordeel te kunnen geven over de geursituatie, is het van belang inzicht te hebben in de gehanteerde geurbeleving van de geurbelasting in deze gebiedsvisie, oftewel de dosis-effect-relatie. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de voorgrondbelasting, wanneer er sprake is van één veehouderijbedrijf en achtergrondbelasting, wanneer er sprake is van meerdere veehouderijen.

De gemeenteraad stelt in haar geurgebiedsvisie zelf het aanvaardbaar woon- en leefklimaat vast. Hierbij worden verschillende gebiedstypen onderscheiden. De gebiedstypen hebben elk hun eigen soorten functies (wonen, werken, enzovoorts). Navolgend is ingegaan op de relatie tussen de geurbelasting en geurhinder en de uitwerking daarvan per deelgebied.

##### 3.2.1. Relatie geurbelasting en geurhinder

Er is sprake van geurhinder als mensen worden blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren is afhankelijk van de mate van blootstelling, maar ook bijvoorbeeld de onaangenaamheid van de geur en de binding die de mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt. Geurhinder wordt uitgedrukt als percentage. Een geurhinderpercentage van 12% betekent dat bij een telefonisch leefbaarheid onderzoek (TLO) 12% van de inwoners aangeven weleens (niet permanent) geurhinder van veehouderijbedrijven in de omgeving te ondervinden. Vanaf een hinderpercentage van 27% kan sprake zijn van ernstige geurhinder (bron: bijlage 7 handreiking bij de Wgv).

In het 'Geuronderzoek stallen intensieve veehouderij' van PRA Odournet 2001, is de relatie vastgelegd tussen geurbelasting en hinder. Deze relatie is vastgesteld op basis van circa 2.000 telefonische enquêtes bij omwonenden van varkenshouderijen verspreid over heel Nederland. Tijdens het onderzoek is gebleken dat in gebieden met relatief weinig veehouderijen bij dezelfde geurbelasting meer geurhinder wordt ervaren dan in gebieden met

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

relatief veel veehouderijen. In gebieden met veel intensieve veehouderij is sprake van gewenning aan agrarische geur. Verder is gebleken dat de geurbelasting van één veehouderij welke de meeste geur bij het geurgevoelige object veroorzaakt (voorgrondbelasting) meer hinder veroorzaakt dan dezelfde geurbelasting afkomstig van meerdere veehouderijen (achtergrondbelasting). Daarmee is ook de voorgrondbelasting van belang voor het bepalen van de verwachte hinder.

In de "Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij, aanvulling: Bijlagen 6 en 7" van 1 mei 2007, is in de tabellen A en B de relatie aangegeven tussen de geurbelasting en de geurhinder in concentratiegebieden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de hinder als gevolg van de voorgrondbelasting en de hinder als gevolg van de achtergrondbelasting. In bijlage 7 zijn de kwaliteitscriteria voor geurhinder die het RIVM hanteert voor haar milieुरapportages en toekomstverkenningen, gebaseerd op de GGD-richtlijn voor geurhinder (inmiddels ingetrokken). De kwaliteit van een gebied is hierbij gekoppeld aan een percentage geurgehinderden. De belangrijkste waarden uit de bijlage 6 en 7 van de handreiking zijn op de volgende pagina in tabel 3.1 weergegeven (percentages en normen hebben betrekking op concentratiegebieden zoals de gemeente Eersel).

### Toelichting

In de tabel 3.1 is de relatie geurbelasting-hinder-milieu kwaliteit weergegeven. Het RIVM geeft op 10 juli 2014 hierover het volgende aan op haar website: "De GGD-richtlijn 'geurhinder' uit 2002 wordt herzien. De huidige richtlijn is sterk verouderd en daarom niet meer te raadplegen via deze website." In afwachting van actualisatie adviseert GGD GHOR Nederland per brief om de modeluitkomsten als indicatief te beschouwen en maatwerk en lokaal gerichte oplossingen in te zetten. De GGD verwacht dat binnenkort de nieuwe inzichten worden gepubliceerd op basis van een uitgebreid onderzoek naar de relatie geurbelasting en geurhinder bij veehouderijen in Oost-Brabant en Noord-Limburg. Het blijkt dat de relatie op een lager niveau ligt dan tot nu toe werd verondersteld op grond van de bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij. Dus, bij lagere belasting (veel) meer hinder dan tot nu toe aangenomen. Deze resultaten zijn 11 en 12 februari 2015 gepresenteerd, respectievelijk tijdens een bijeenkomst van de VNG voor bestuurders en een symposium van de GGD voor ieder die het horen wilde. Het rapport van het onderzoek is overigens nog niet beschikbaar, maar zal binnenkort worden gepubliceerd.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

Tabel 3.1: Relatie tussen het percentage geurgehinderden en voorgrond- en achtergrondbelasting voor een concentratiegebied.

Milieukwaliteit	Kans op geurhinder (%)	voorgroundbelasting $ou_E/m^3$	achtergrondbelasting $ou_E/m^3$
zeer goed	< 5%	< 1,5	< 3
goed	5 – 10	1,5 - 3,7	3 - 7
redelijk goed	10 – 15	3,7 - 6,5	7 - 13
matig	15 – 20	6,5 - 10	13 - 20
tamelijk slecht	20 – 25	10 - 14	20 - 28
slecht	25 - 30	14 - 19	28 - 38
zeer slecht	30 – 35	19 - 25	38 - 50
extreem slecht	> 35	> 25	> 50

Voor geur is de kans op hinder (hinderpercentage) maatgevend voor het de mogelijke geuroverlast. Bij een bepaald hinderpercentage hoort een waarde voor de geurbelasting in odour units. Voor de voorgrondbelasting is deze waarde ruwweg de helft lager dan voor de achtergrondbelasting. Dit betekent bijvoorbeeld dat een voorgrondbelasting van 10 odour units bijna twee keer zoveel hinder kan veroorzaken dan een achtergrondbelasting van 10 odour units (de hinderpercentage zijn respectievelijk 20 en 12%; zie tabel 3.1). In deze geurgebiedsvisie van de gemeente Eersel zijn de volgende ijkpunten gebruikt voor de vaststelling van het aanvaardbaar geurniveau in een gebied:

- conform het Rijksbeleid is een maximaal hinderpercentage van 12% voor de kernen aanvaardbaar. Dit komt overeen met de richtwaarde uit de Nederlandse Emissie Richtlijn (NeR). De NeR bevat het geurbeleid voor industriële inrichtingen. Als richtwaarde voor geur wordt hier uitgegaan van maximaal 12% gehinderden. Ondanks dat de veehouderijsector hier niet zondermeer mee is te vergelijken, is hier in overleg met deskundigen die nauw betrokken zijn geweest bij het opstellen van de Wgv, voor de bebouwde kom toch bij aangesloten. Dit komt ook vrij goed overeen met de oude omgevingscategorie I (woningen in de kern) uit de Wet Stankemissie Veehouderijen en de Brochure Veehouderij en Hinderwet waar een percentage van 11% gehinderden bij hoort;
- een maximaal hinderpercentage van 20% is voor het buitengebied nog aanvaardbaar. Burgerwoningen en veehouderijen liggen verspreid in het buitengebied. Daardoor is er sprake van verspreid liggende bronnen en ook verspreid liggende "ontvangers". Verder is er sprake van agrarische bedrijven die al sinds jaren in het buitengebied zijn gelegen. Er is een bepaalde acceptatie van geur ontstaan afkomstig van deze bedrijven.  
De bovengrens van 20% hinder is ontleend aan het PRA onderzoek naar de dosiseffectrelatie tussen geur en hinder en de milieukwaliteitscriteria van het RIVM (zie bijlage 6 en 7 van de handreiking Wgv). De waarde van 20% hinder komt overeen met een achtergrondbelasting van 20 odour units.  
Volgens het PRA onderzoek is een hinderpercentage van 27% maximaal aanvaardbaar. Dit komt overeen met een achtergrondbelasting van 32 odour units. De geursituatie is daarbij zeer slecht volgens de beoordeling van het RIVM. Er is daarom gekozen voor een lagere waarde, namelijk een hinderpercentage van 20%. Volgens het RIVM ligt een hinderpercentage van 20% op de grens van een matige geursituatie. Deze grenswaarde is voor de industrie door jurisprudentie al geaccepteerd. Daarnaast wordt het verwevingsgebied als een dynamisch gebied gezien, waarbij verschillende functies mogelijk moeten zijn.
- Voor een consequent geurbeleid in het buitengebied is het logisch om het hinderpercentage 20% dat hiervoor is aangehaald vanwege de achtergrondbelasting (cumulatief), ook te hanteren voor de voorgrondbelasting (individuele geurbelasting van veehouderijen). Het hiervoor aangehaalde hinderpercentage van 20% komt overeen met een voorgrondbelasting van 10 odour units. Overwogen moet worden om deze waarde als geurnorm in een nieuwe geurverordening op te nemen (zover dit niet is gebeurd of deze lager is). De reden hiervoor is dat in het buitengebied meer functies samenkomen (wonen, werken, recreatie, veehouderij). Voor andere functies dan de veehouderij is een geurnorm (voorgroundbelasting) van 14 odour units te hoog gelet op het bijbehorende hinderpercentage van 25% welke overeenkomst met een slecht woon- en leefklimaat. Een voorgrond geurbelasting van 10 odour units met een hinderpercentage van 20% overeenkomend met een matig woon- en leefklimaat past beter bij het buitengebied vanwege de andere functies naast de veehouderij die daar ook een plek moeten hebben. Dit is in het belang van een vitaal buitengebied waar meerdere functies naast elkaar moeten kunnen bestaan, waar alternatieve functies moeten worden gevonden voor vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen en waar nieuwe woonbestemmingen een redelijke bescherming tegen geur verdienen.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

### 3.2.2. Streefwaarden voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat

Op grond van de gegevens over geurbelasting en hinder (zie vorige paragraaf) is een vertaling gemaakt naar streefwaarden voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor de achtergrondbelasting per gebied. In deze geurgebiedsvisie is voor de geursituatie per gebied een onderverdeling gemaakt in de volgende categorieën:

- optimaal+:** de kwaliteit van het woon- en leefklimaat is (zeer) goed en gezien de functie meer dan optimaal. Het geurhinderniveau is laag, de kans op geurklachten is daarom gering;
- optimaal:** de kwaliteit van het woon- en leefklimaat is goed tot redelijk goed en gezien de functie optimaal. Het geurhinderniveau is redelijk laag, de kans op geurklachten is daarom beperkt;
- aanvaardbaar:** de kwaliteit van het woon- en leefklimaat is redelijk goed tot matig en gezien de functie aanvaardbaar. Het geurhinderniveau is redelijk, de kans op geurklachten is aanwezig (aandacht klasse);
- niet aanvaardbaar:** de kwaliteit van het woon- en leefklimaat is matig tot slecht en gezien de functie niet aanvaardbaar. Het geurhinderniveau is hoger dan de streefwaarden uit deze geurgebiedsvisie (zie tabel 3.2) en de normen voor de woonkernen en het buitengebied uit de Vr2014 (paragraaf 2.2). De kans op geurklachten is aannemelijk. Er is sprake van een overbelaste situatie omdat de achtergrond geurbelasting hoger is dan 10 odour units op geurgevoelige objecten gelegen in een woonkern (deze norm is opgenomen Vr2014 als ook in de gemeentelijke geurgebiedsvisie 2011) of de achtergrond geurbelasting hoger is dan 20 odour units op geurgevoelige objecten gelegen in het buitengebied (deze norm is opgenomen Vr2014 als ook in de gemeentelijke geurgebiedsvisie 2011). Voorkomen moet worden dat geurgevoelige objecten in deze geurklasse terecht komen.

In tabel 3.2 is samengevat hoe hieraan inhoud is gegeven voor de gemeente Eersel. De beoordeling van het woon- en leefklimaat ingedeeld in klassen: van optimaal<sup>+</sup> ⇒ optimaal ⇒ aanvaardbaar ⇒ niet aanvaardbaar. Daarbij zijn de streefwaarden in odour units vermeld en de bijbehorende milieukwaliteit (zeer goed-goed-redelijk-matig-slecht). Deze indeling wordt gebruikt bij de analyse van effecten als gevolg van scenario's met andere geurnormen. Daarmee is een goed beeld te schetsen of de geursituatie verbetert, verslechtert of gelijk blijft ten opzichte van de huidige situatie.

Tabel 3.2: Overzicht met gehanteerde gebiedsindeling, streefwaarden met geurklassen en geurhinderniveaus met kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Gebied	Achtergrondbelasting in odour units (ou <sub>E</sub> /m <sup>3</sup> ), percentage geurhinder, milieukwaliteit											
	optimaal +			optimaal			aanvaardbaar			niet aanvaardbaar		
	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit	ou	hinder %	milieu-kwaliteit
Woonkernen Eersel, Duizel, Kneghel, Steensel, Vessem en Wintelre	0-3	0-5	zeer goed	3-6	5-8	goed	6-10	8-12	goed-redelijk	>10	>12	redelijk ⇒ slecht
Invloedsferen kernen en bedrijventerreinen	0-6	0-8	goed	6-10	8-12	goed-redelijk	10-14	12-16	goed-redelijk	>14	>16	matig ⇒ slecht
Buitengebied	0-10	0-12	redelijk	10-14	12-16	redelijk-matig	14-20	16-20	matig	>20	>20	matig ⇒ slecht

Opgemerkt moet worden dat een bijvoorbeeld een optimaal woon- en leefklimaat in het buitengebied anders is dan in de woonkernen. Optimaal voor de woonkernen komt overeen met een maximale (achtergrond)-

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

geurbelasting van 6 odour units en met een kwaliteitsbeoordeling van goed. Optimaal voor het buitengebied komt overeen met een maximale (achtergrond)-geurbelasting van 10 odour units en met een kwaliteitsbeoordeling van redelijk. Er is daarbij vanuit gegaan dat hogere geurbelasting in het buitengebied acceptabel is. De functie veehouderij is dominant, de woondichtheid is gering (verspreid liggende woningen) en veehouderijen en woningen liggen in elkaars nabijheid. Woonkernen krijgen daarom een hogere bescherming tegen geurhinder dan het buitengebied. De functie wonen is daar dominant en de woondichtheid is groot. De kernrandzones zijn overgangsgebieden met een gemiddeld beschermingsniveau. De geursituatie wordt bepaald op grond van (geur)verspreidingsberekeningen met V-Stacks en beoordeeld op grond van de hiervoor besproken relatie met hinder. Aan het werken met V-Stacks en het beoordelen van de hinderrelaties zijn onzekerheden verbonden:

- de hinder is in de enquêtes bepaald in het buitengebied en in dorpen, niet in stedelijk gebied. Het is denkbaar dat mensen in steden hindergevoeliger zijn voor geur van veehouderijen dan mensen in dorpen en in het buitengebied. In de steden is men immers minder gewend aan deze geur en men heeft daar doorgaans ook minder binding met de bedrijfstak;
- de geurberekeningen zijn uitgevoerd met het computerprogramma V-Stacks. Dit geurverspreidingsmodel rekent volgens de laatste wetenschappelijke inzichten de verspreiding van geur en voldoet aan de rekenregels van het Nieuw Nationaal Model. Het model houdt echter geen rekening met bijzondere meteo-omstandigheden. Een windstille situatie waarbij de lucht nauwelijks verspreid en waarbij de geurpluim naar bewoonde gebieden kan verplaatsen wordt niet berekend;
- het GGD-bureau GMV en de SRE Milieudienst (tegenwoordig Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant) geven aan dat in de praktijk vaker geurhinder wordt ervaren (of kan worden ervaren) dan op basis van het verspreidingsmodel V-Stacks en de richtlijn van de GGD wordt berekend en geïnterpreteerd. Zie ook paragraaf 3.2.1 onder toelichting over het GGD onderzoek naar geurhinder.

In verband met de deze onzekerheden, wordt zoveel mogelijk gestuurd op een optimaal+ en optimaal woon- en leefklimaat. Bij een optimaal / optimaal+ geursituatie ontstaat de minste kans op geurhinder door de onzekerheden die niet in beeld zijn. Daarom is het van belang om bij het interpreteren van de onderzoeksresultaten / scenarioberekeningen te letten op verschuivingen naar aanvaardbaar en niet aanvaardbaar.

### 3.3. Veehouderijbestand

Voor deze evaluatie en gebiedsvisie is gebruik gemaakt van het vergunningenbestand en het vergunningenbestand van juli 2014. In juli 2014 zijn de eerste berekeningen uitgevoerd ten behoeve van onderhavige gebiedsvisie, om die reden dateert het vergunningenbestand uit 2014. Het vergunningenbestand 2009 is aangemaakt voor de gebiedsvisie en verordening in 2010. Dit is feitelijk een herberekening van de geursituatie van destijds. Het vergunningenbestand 2014 is aangepast aan de stoppende bedrijven. Dit wil zeggen dat de veehouderijen waarvan bekend is dat zij op korte termijn de bedrijfsvoering beëindigen uit het bestand zijn verwijderd.

Ook is rekening gehouden met de veehouderijen in naburige gemeenten binnen een straal van 2 km. Dit zijn de gemeenten Bergeijk, Bladel, Oirschot, Veldhoven en Eindhoven.

De verzamelde gegevens zijn ingevoerd in het rekenbestand (databases) voor de bronnen (veehouderijen). Voor de parameters van de bronnen zijn onderstaande defaultwaarden ingevoerd:

- Vergunde emissie (E-vergund): op basis van de vigerende vergunning die door de gemeente Eersel is aangeleverd.
- Emissiepunt hoogte (ST-HOOGTE): 6,0 m.;
- Gemiddelde gebouwhoogte (GEMGEBH): 6,0 m.;
- Emissiepunt binnendiameter (ST-BINDIAM): 0,5 m.;
- Emissiepunt uittreesnelheid (ST-UITTREE): 4,0 m/s.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

Alle berekeningen zijn uitgevoerd met het verspreidingsmodel V-stacks gebied, versie 2010. De gemiddelde ruwheidslengte waarmee de geurbelasting voor de gehele gemeente is bepaald bedraagt 0,38 m.

Een overzichtskaart van de veehouderijen is in bijlage 4 opgenomen.

### 3.4. Geurgevoelige objecten

Voor de analyse is in de rekenmodellen de gecumuleerde belasting, oftewel de achtergrondbelasting, op de geurgevoelige objecten per gebied bepaald. Op de geurgevoelige objecten is daarnaast een geurnorm van toepassing, welke bepalend is voor de mogelijkheden van de bedrijven om door te groeien. De geurgevoelige objecten in de gemeente Eersel en de naburige gemeenten zijn in de kaart in bijlage 5 weergegeven.

?? heb je voor 2009 en 2014 hetzelfde ggo bestand gebruikt? In verband met de vergelijkbaarheid van resultaten?

Het totaal aantal geurgevoelige objecten in de gemeente Eersel is 8709. Dit aantal is in de analyses meegenomen. De geurgevoelige objecten van de buurgemeenten zijn niet in de analyses meegenomen, maar zijn nodig om de doorgroei van de veehouderijen in zowel de gemeente Eersel als in de buurgemeenten te kunnen vaststellen.

De verzamelde gegevens zijn ingevoerd in het rekenbestand (databases) voor de receptoren (geurgevoelige objecten). Het rekenbestand van de receptoren is als volgt samengesteld en gebruikt:

- het bevat de locaties van geurgevoelige objecten afkomstig uit het coördinatenbestand Nederland van het kadaster (ACN). Daaruit zijn de niet-gevoelige locaties verwijderd, zoals voormalige veehouderijen;
- het bevat per object de verplichte parameters: een uniek identificatienummer, de x- en y-coördinaten en de geurnorm. In dit bestand zijn tevens niet verplichte parameters opgenomen zoals postcode en huisnummer indien beschikbaar;
- het bevat de normen voor de geurbelasting vanuit de intensieve veehouderij. De geurgevoelige objecten in het niet-concentratiegebied binnen de bebouwde kom zijn bijvoorbeeld voorzien van de norm 1 of 3  $ou_E/m^3$ , de objecten in het buitengebied hebben bijvoorbeeld de norm 10 of 14  $ou_E/m^3$  meegekregen;
- een deel van de geurgevoelige objecten is in eerste instantie uit het rekenbestand verwijderd. Het betreft een groot deel van de objecten binnen de bebouwde kom. Daarvoor in de plaats zijn op representatieve locaties op de rand van deze clusters (bijv. bebouwde kom) een beperkt aantal receptoren opgenomen. Omdat het representatieve punten betreft aan de rand van de bebouwingsclusters zijn deze eerst beperkend voor de mogelijkheden van een veehouderij. Het weglaten van de gevoelige objecten binnen de rand van de bebouwingsclusters heeft daarom geen gevolgen voor de nauwkeurigheid van de berekeningen. Het voordeel is dat de rekentijd aanzienlijk wordt verkort omdat het programma V-Stacks-gebied niet alle relaties tussen veehouderijen en geurgevoelige objecten hoeft door te rekenen (de niet relevante zijn dus weggelaten);
- bij de analyse van de geurbelasting zijn de geurgevoelige objecten weer 'teruggeplaatst' zodat het geurbelasting per geurgevoelig object kan worden bepaald.

### 3.5. Scenario's en doorgroeimogelijkheden veehouderijen

Voor de bepaling van het nut en de noodzaak voor het aanpassen van de geurnormen zijn ontwikkelscenario's berekend, waarbij rekening is gehouden met de doorgroei van de veehouderijbedrijven. Het ontwikkelscenario brengt potentiële knelpunten en gebieden waar mogelijk een verbetering van de geursituatie kan optreden, in beeld. Het ontwikkelscenario gaat ervan uit dat alle bedrijven hun ontwikkelingsruimte benutten. Opgemerkt wordt dat deze worstcase benadering een beperkte realiteitswaarde heeft, maar wel inzichtelijk maakt waar de knelpunten met geur kunnen ontstaan en overwogen moet worden om andere geurnormen te gaan hanteren.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

Voor een breed inzicht zijn varianten op de ontwikkelscenario's vastgesteld. Bij deze scenario's is ervan uitgegaan dat alle bestaande intensieve veehouderijbedrijven in het buitengebied, met uitzondering van de veehouderijen gelegen in het gebied 'beperkingen veehouderijen' (de voormalige extensiveringsgebieden) doorgroeien tot maximaal 57.500 odour units per ha aan bouwblokkoppervlakte voor de maximale geuremissie. Het aantal van maximaal 57.500 odour units per ha is gebaseerd op het feit dat bij de berekeningen van landbouwontwikkelingsplannen uit was gegaan van een maximale geuremissie van 172.500 odour units voor een bouwblok van 3 ha. Er moet worden opgemerkt dat hierbij geen rekening is gehouden met het bouwen van nieuwe stallen die moeten voldoen aan de Verordening stikstof en Natura 2000 en dus een geurreductie geven. Verder zijn bedrijven met meer dan 1.150 odour units aangemerkt als intensieve veehouderijen. Bij bedrijven die in hoofdzaak melkrundvee hebben maar ook een intensieve tak, is aangenomen dat ze niet groeien in geuremissie, tenzij ze reeds meer dan 10.000 odour units aan geur uitstoten.

Het zijn zogenaamde opvulsenario's (maximale benutting bouwblokrecht zover de geurnormen dit toelaten) om mogelijke knelpunten met geur in beeld te krijgen. Naast de huidige geurnormen zijn de scenario's met verschillende geurnormen doorberekend voor zowel de bebouwde kom als het buitengebied.

Bij alle scenario's is ervan uitgegaan dat omschakeling van grondgebonden veehouderij (0 – 1.150 odour units) naar intensieve veehouderij niet mogelijk is.

De veehouderijen waarvan met zekerheid bekend is dat zij op korte termijn de bedrijfsvoering beëindigen, zijn uit het bronnenbestand verwijderd. Daarnaast is voor bedrijven die in hun Bedrijfsontwikkelingsplan in het kader van het Actieplan ammoniak hebben aangegeven te stoppen voor 2020, gerekend met een met een geuremissiereductie van 30%. Deze bedrijven zijn in deze gebiedsvisie aangeduid als afbouwers. De scenario's zijn samengevat in onderstaande tabel.

Tabel 3.3. Overzicht van ontwikkelscenario en gehanteerde uitgangspunten waarvoor de geursituatie is bepaald.

Scenario	Geurnorm (ou)			Maximale omvang veehouderij (buiten ext. Gebieden) odour units	Omschakelen grondgebonden ⇒ intensieve veehouderij	Actieplan ammoniak	
	bebouwde kom	buiten gebied	plan-gebieden			stoppers 2014	Afbouwers (stoppers 2019)
2010				vergund	nvt	nvt	nvt
2014 (Huidig)	3	14	7	vergund	nvt	verwijderd	nvt
<b>Ontwikkel-scenario's</b>							
1 (huidige normen)	3	14	7	57.500/ha	niet	verwijderd	-30% geur
2	1	10	1	57.500/ha	niet	verwijderd	-30% geur
3	3	10	3	57.500/ha	niet	verwijderd	-30% geur

De volgende uitgangspunten zijn voor alle varianten gehanteerd voor de doorgroei van de bedrijven:

- melkrundveebedrijven met een intensieve veehouderijtak met een emissie van minder dan 10.000 ou<sub>e</sub>/s groeien niet door, omdat ze zich zullen richten op de hoofdtak melkvee. Het is niet waarschijnlijk dat ze de intensieve tak verder zullen ontwikkelen (te klein in omvang).
- bedrijven met minder dan 1.150 ou<sub>e</sub>/s worden als extensief gezien en groeien niet door.
- huidig oppervlakte van de bouwblokken is als uitgangspunt genomen voor het bepalen van de maximale doorgroei in geuremissie tot een maximale omvang van 57.500 odour units/ha.



## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

- voor de bedrijven buiten de gemeente Eersel is een groei van 10% gerekend voor bedrijven buiten de extensiveringsgebieden.

## 4. PROCESBESCHRIJVING

De afgelopen 2 tot 3 jaar zijn de maatschappelijke inzichten met betrekking tot veehouderijen en de gewenste ontwikkeling van vooral de intensieve veehouderij sterk veranderd. Oorzaken daarvan zijn onder andere het debat over megastallen, de Q-koorts en de zorgen van burgers over hun gezondheid in relatie tot de intensieve veehouderij. Geur afkomstig van intensieve veehouderijen is vaak de aanleiding voor zorgen over een (on)gezonde leefomgeving. In de toekomstvisie 2030 zijn nieuwe keuzes gemaakt die bepalend zijn voor deze gebiedsvisie.

### 4.1. Wettelijke bevoegdheid gemeenteraad

De Wgv verschaft de gemeenteraad de bevoegdheid om op basis van ruimtelijke overwegingen een bepaalde geurbelasting al dan niet acceptabel te achten (artikel 6 van de Wgv). Op deze wijze wordt de gemeente beleidsvrijheid geboden en kan zij, binnen zekere grenzen, maatwerk verlenen in vergunningverlening aan veehouderijen. De gemeenteraad is bevoegd in een verordening voor (delen van) zijn grondgebied een andere waarde of een andere afstand vast te leggen, die door het bevoegd gezag bij vergunningverlening moet worden gehanteerd. Het bevoegd gezag is ruimte geboden om rekening te houden met de ruimtelijke en milieuhygiënische feiten en omstandigheden in een concreet gebied en met de gewenste (toekomstige) ruimtelijke inrichting van dat gebied.

Gelet op bovenstaande tekst uit de Memorie van toelichting bij de Wgv is de gemeenteraad bevoegd om - rekening houdend met de wettelijke randvoorwaarden - een verordening op te stellen. De gedachte van de wetgever daarachter is dat daarmee het stellen van (andere) geurnormen deel uitmaakt van het democratische besluitvormingsproces. In dit proces wordt bepaald welk geurniveau aanvaardbaar wordt gevonden en welke geurnormen daarbij passen. Daarnaast is op een gemeentelijke verordening inspraak van toepassing.

### 4.2. Afstemming met buurgemeenten

Andere geurnormen kunnen gevolgen hebben voor de buurgemeenten. In het grensgebied gaan mogelijk andere normen gelden bij de vergunningverlening aan veehouderijen. Dit heeft tot gevolg dat er meer of minder ontwikkelingsruimte is voor de veehouderijen. Daarom wordt afstemming met de buurgemeenten door Wgv voorgeschreven. De gemeente Eersel heeft inhoud gegeven aan deze afstemmingsplicht door:

- het ontwerp van de gebiedsvisie en de geurverordening toe te sturen vergezeld van een verzoek om reactie of overleg (indien nodig);
- hen te wijzen op de ter inzage legging.

De definitieve gebiedsvisie en Verordening geurhinder en veehouderij wordt aan de buurgemeenten toegestuurd.

## 5. Evaluatie geursituatie 2009 – 2014

Bij het vaststellen van de geurverordening in 2010 is toegezegd om deze na enkele jaren te evalueren. Die evaluatie is uitgevoerd als onderdeel van onderhavige gebiedsvisie. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste conclusies samengevat.

### 5.1. Ontwikkelingen en geuremissies veehouderijen.

De geuremissies van alle veehouderijen samen veroorzaken de achtergrondbelasting. De achtergrondbelasting bepaalt voor een groot deel het woon- en leefklimaat. In 2010 werd een toename van de geuremissies van de veehouderijen verwacht. Daarbij werd rekening gehouden met een groeiscenario voor agrarische bedrijven van een worstcase benadering gebaseerd op maximaal 57.500 odour units per ha voor intensieve bedrijven gelegen buiten de extensiveringsgebieden. Uitgangspunt was destijds dat de gewenste toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen en groeiomogelijkheden van veehouderijen veilig gesteld zouden moeten worden en slechts in geringe omvang zouden worden beperkt.

Uit de evaluatie blijkt dat de verwachte groei van de (intensieve) veehouderijen is uitgebleven. Het tegenovergesteld is gebeurd, de geuremissie is afgenomen. Dit blijkt uit de volgende gegevens:

- in 2009 bedroeg de totale geuremissies van alle (intensieve) veehouderijen in de gemeente Eersel ruim 2,10 miljoen odour units. In de periode tot juli 2014 was deze met ruim 0,12 miljoen odour units afgenomen, tot een omvang van minder dan 1,98 miljoen odour units;
- dit komt neer op een afname van 6% gedurende de periode 2009 tot juli 2014.

Uit de evaluatie blijkt ook dat de geuremissies is afgenomen in het verwevingsgebied, het extensivering gebied overig met primaat wonen en het extensiveringsgebied natuur. Alleen in het landbouwontwikkelingsgebied is de geuremissie toegenomen. Dit patroon is in overeenstemming met de reconstructie en de afwaartse beweging.

### 5.2. Achtergrondbelasting en woon- en leefklimaat.

Uit de vergelijking van de achtergrondbelasting 2009 – juli 2014 blijkt dat het woon- leefklimaat in de meeste gebieden (kernen, plangebieden, buitengebied) is verbeterd of op hetzelfde peil is gebleven. Alleen in de kern Knegsel, plangebied Koemeersdijk, plangebied Meerheide, het Landbouwontwikkelingsgebied en het verwevingsgebied is de achtergrondbelasting in lichte mate toegenomen (0,06 – 0,17 odour unit).

In 2014 is de gemiddelde achtergrondbelasting in de gebieden de volgende:

- extensiveringsgebied 2,5 - 3 odour units (zeer goed tot goed woon- en leefklimaat);
- verwevingsgebied 7 odour units (goed tot redelijk goed woon- en leefklimaat);
- landbouwontwikkelingsgebied 7 odour units (goed tot redelijk goed woon- en leefklimaat);
- woonkernen kernen 1 - 4 odour units (zeer goed tot goed woon- en leefklimaat);
- plangebieden 1 - 5 odour units (zeer goed tot goed woon- en leefklimaat).

In 2009 en in 2014 wordt ruimschoots voldaan aan de gestelde streefwaarden voor de maximale achtergrondbelasting uit de gebiedsvisie. Voor kernen en plangebieden is deze vastgesteld op 10 odour units, in extensiverings- en verwevingsgebied op 20 odour units en voor het landbouwontwikkelingsgebied op 32 odour units.

#### *Knelpunten woon- en leefklimaat*

Een knelpunt ontstaat als de achtergrondbelasting hoger is dan de streefwaarde die geldt voor het gebied waarin het geurgevoelige object (bijvoorbeeld een woning) zich bevindt. In de woonkernen is sprake van een afname van het aantal knelpunten ten opzichte van 2009 met 2 stuks. Er zijn in 2014 geen knelpunten meer aanwezig in de kernen. In de kernen is het aantal knelpunten afgenomen omdat veehouderijen beëindigen of minder geur

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

emitteren. In de plangebieden is het aantal knelpunten afgenomen met 4 stuks ten opzichte van 2009. Deze afname doet zich voor in plangebied Eersel West. In 2014 zijn er geen knelpunten meer aanwezig in de plangebieden. In 2014 zijn er in het buitengebied 14 knelpunten minder dan in 2009. Deze afname doet zich voor in de extensiveringsgebieden natuur en in het verwevingsgebied. In het landbouwontwikkelingsgebied is het aantal knelpunten toegenomen met 2 stuks. In het extensiveringsgebied overig blijft het aantal knelpunten gelijk.

### **5.3. Knelpuntenanalyse opvullen ruimte op bouwblok tot maximaal 57.500 odour units/ha**

In de huidige situatie hebben een aantal veehouderijen nog ruimte op hun bouwblok. Om na te gaan welke knelpunten met geur kunnen optreden is een ontwikkelscenario doorgerekend onder de aanname dat de veehouderijen het beschikbare bouwblok geheel opvullen tot maximaal 57.500 odour units/ha. Dit is gebeurd met toepassing van de geurnormen uit de huidige geurverordening 2010.

Het blijkt dat veel bedrijven nog onbenutte ruimte hebben en daar rechten aan kunnen ontleen om in de toekomst nog uit te breiden. Wanneer de veehouderijen de ruimte op het bouwblok opvullen dan kan de geuremissie en de geurbelasting in de toekomst nog toenemen. Zie kaart 6.

### **5.4. Conclusies evaluatie.**

De geuremissie van de veehouderijen is de afgelopen jaren afgenomen. Het beleid tot actief intrekken van de zogenaamde 'lege vergunningen' heeft aan deze afname van de geuremissies bijgedragen. Door de afname van de geuremissie is in de meeste gebieden sprake van een verbetering van het leefklimaat. Ook het aantal knelpunten is in 2014 ten opzichte van 2009 afgenomen.

Alleen in het landbouwontwikkelingsgebied is de geuremissie toegenomen. Dit heeft geleid tot 2 nieuwe overbelaste situaties (knelpunten) in dit gebied.

Samenvattend kan worden gesteld dat zich vrijwel geen negatieve effecten hebben voorgedaan (onvoorziene en ongewenste toename van de geuremissie) sinds de vaststelling van de geurverordening in 2010. De belangrijkste overweging om in 2010 de geurnormen te versoepelen was het feit dat het nut en de noodzaak van de strenge normen niet was gebleken uit de berekeningen van de toekomstscenario's. Uit de evaluatie blijkt dat dit juist was.

Ondanks dat de geuremissies de afgelopen jaren zijn afgenomen en het woon- en leefklimaat op veel plaatsen is verbeterd, bieden de huidige geurnormen (geurverordening 2010) in combinatie met de aanwezige ontwikkelingsruimte op de bouwblokken nog veel mogelijkheden tot groei van de geuremissies welke tot een wezenlijke verslechtering van het woon- en leefklimaat kan leiden als de beschikbare ruimte ook wordt benut.

## 6. Gebiedsvisie: knelpuntenanalyse ontwikkelscenario's

De evaluatie van de geurverordening heeft de noodzaak van het aanscherpen van de geurnormen inzichtelijk gemaakt. De bestaande bouwblokken bieden de veehouderijen nog ontwikkelingsruimte die tot groei van de geuremissies kan leiden en tot een wezenlijke verslechtering van het woon- en leefklimaat. In dit hoofdstuk zijn resultaten van de ontwikkelscenario's met andere geurnormen opgenomen. Deze zijn uitgevoerd met oog op de toekomst om mogelijke knelpunten met geur bij verschillende normen in beeld te krijgen. Dit zijn de mogelijke knelpunten in de achtergrondbelasting die kunnen gaan ontstaan bij ontwikkeling van de veehouderijen volgens de gekozen uitgangspunten. De ontwikkelscenario's worden vergeleken met de huidige situatie.

### 6.1. Huidige geursituatie

De huidige geursituatie is de referentie voor de ontwikkelscenario's. Het betreft de geursituatie op grond van de vergunning van juli 2014. De uitgangspunten voor het berekenen van de geursituatie staan in onderstaande tabel 6.1 weergegeven.

Tabel 6.1. Uitgangspunten huidige geursituatie, vergund in juli 2014.

Scenario	Geurnorm (ou)			Maximale omvang veehouderij	Omschakelen grondgebonden ⇒ intensieve veehouderij	Actieplan ammoniak
	bebouwde kom	buitengebied	plangebieden	odour units		stoppers 2014
2014 (Huidig)	3	14	7	vergund	nvt	verwijderd

In tabel 6.2 zijn de geuremissies van de veehouderij per deelgebied weergegeven. De totale geuremissie van alle veehouderijen bedraagt bijna 2 miljoen odour units. Meer dan de helft van deze emissie wordt geproduceerd in het verwevingsgebied.

In tabel 6.1.a is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven in Eersel.

Tabel 6.1.a Overzicht aantal bedrijven in Eersel per categorie per gebied

	Veehouderijen	Aantal extensieve veehouderijen (max. 1000 ou)	Aantal intensieve veehouderijen (> 1000 ou)	Stoppers
Extensiverings gebied natuur	39	22	14	3
Extensiveringsgebied Overig	14	8	6	0
Landbouwontwikkelingsgebied	28	9	18	1
Verwevingsgebied	103	41	54	8
Kernen	2	0	2	0
Totaal	186	80	94	12

In tabel 6.2 is ook het aantal bedrijven weergegeven dat als gevolg van de huidige geurnormen (geurverordening 2010) geen ontwikkelruimte meer heeft (emissie standstil voor geur). Alleen door het toepassen van emissiearme systemen zoals luchtwassers kan dan de omvang van het bedrijf worden uitgebreid met meer dieren. Daarbij moet is de 50% regeling van de Wgv van toepassing. Dit wil zeggen dat 50% van de emissiereductie die wordt behaald door het toepassen van emissiearme systemen benut mag worden voor het houden van meer dieren en de andere 50% wordt benut om de geuremissie van het bedrijf te verlagen.

In totaal hebben bij de huidige geurnormen 25 intensieve veehouderijen te maken met een emissie standstil.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

Tabel 6.2. Geuremissies veehouderijen en ontwikkelruimte in de huidige situatie.

Gebied	Geuremissie	Totaal	Ontwikkelruimte
	odour units	aantal intensieve veehouderijen (>1000 ou)	Aantal veehouderijen op slot door geurnormen (emissiestandstil)
Invloedsfeer natuur en kernen (voorheen extensiveringsgebied)	229.494	20	3
Gemengd gebied (voorheen verweving en Landbouw-ontwikkelingsgebied)	1.744.595	72	22
Woonkernen	2.265	2	0
Totaal	1.976.354	94	25

Tabel 6.3 geeft het huidige woon- en leefklimaat weer aan de hand van het aantal woningen per kwaliteitscategorie: optimaal+, optimaal, aanvaardbaar, niet aanvaardbaar. Deze is ook op de geurkaart in bijlage 5 weergegeven.

Tabel 6.3. Huidige geursituatie aan de hand van het aantal geurgevoelige objecten per kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat.

Geurgevoelige objecten - kwaliteit leefomgeving		Geursituatie huidig juli 2014			
Gebied	aantal ggo's	opt+	opt	aanv	niet aanv
Eersel	4025	3722	296	7	0
Duizel	611	592	19	0	0
Steensel	512	511	0	1	0
Knegsel	308	308	0	0	0
Vessem	794	774	20	0	0
Wintelre	515	354	157	4	0
Rosheuvel	27	27	0	0	0
Postelseweg Verlengd	20	20	0	0	0
Aangelag	1	1	0	0	0
Koermeersdijk	27	27	0	0	0
t Heike	0	0	0	0	0
Lange Ekker	14	14	0	0	0
Flinkert Noord	7	7	0	0	0
DuizelNoord	4	4	0	0	0
Meerheide	103	103	0	0	0
Eersel West	17	13	4	0	0
Boterbogten	27	27	0	0	0
Steensel Noord	31	31	0	0	0
Kerkebogten	418	418	0	0	0

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

Eo	344	323	13	4	4
En	551	534	12	5	0
LOG	52	42	2	3	5
V	312	259	18	20	15
Totaal	8720	8111	541	44	24

opt+ = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal+  
 opt = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal  
 aanvb = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat aanvaardbaar  
 niet aanvaardbaar = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat niet aanvaardbaar

Tabel 6.3 laat zien dat het overgrote deel van de geurgevoelige objecten (zoals woningen) in de woonkernen zich in de kwaliteitscategorie optimaal of optimaal+ bevinden. Dit komt overeen met een zeer goed tot goed woon- en leefklimaat, met een geurbelasting die maximaal 6 odour units bedraagt (achtergrondbelasting).

In de woonkernen bevinden zich slechts 12 geurgevoelige objecten in kwaliteitscategorie aanvaardbaar. Dit komt overeen met een redelijk goed woon- en leefklimaat, met een geurbelasting die 6 tot 10 odour units bedraagt (achtergrondbelasting). Er zijn in de woonkernen geen woningen met een niet aanvaardbaar hoge geurbelasting.

In de plangebieden bevinden alle geurgevoelige objecten zich in kwaliteitscategorie optimaal+ en optimaal.

Ook in het buitengebied bevinden de geurgevoelige objecten zich voor het overgrote deel in kwaliteitscategorie optimaal+ en optimaal. Dit komt overeen met een redelijk goed tot matig woon- en leefklimaat, met een geurbelasting die niet meer dan 14 odour units bedraagt (achtergrondbelasting).

In de huidige situatie ondervinden 24 geurgevoelige objecten in het buitengebied (zoals woningen) een niet aanvaardbaar hoge geurbelasting.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

## 6.2. Ontwikkelscenario 1 vergeleken met de huidige geursituatie

In ontwikkelscenario 1 wordt op basis van de geurnormen op basis van de huidige geurverordening de maximale geurbelasting berekend. Omschakelen van grondgebonden naar intensieve veehouderij is in dit scenario niet mogelijk.

De huidige geursituatie uit paragraaf 6.1 is de referentie voor de ontwikkelscenario's. De uitgangspunten voor het berekenen van de geursituatie staan in onderstaande tabel 6.4 weergegeven.

Tabel 6.4. Uitgangspunten ontwikkelscenario 1 en huidige geursituatie vergund op juli 2014.

Scenario	Geurnorm (ou)			Maximale omvang veehouderij odour units	Omschakelen grondgebonden ⇒ intensieve veehouderij	Actieplan ammoniak	
	bebouwde kom	buitengebied	plangebied en			stoppers 2014	Afbouwers (stoppers 2019)
2014 (Huidig)	3	14	7	vergund	nvt	vergund	nvt
<b>Ontwikkelscenario</b>							
1	3	14	7	Max. 57.500/ha	Niet	verwijderd	-30% geur

In tabel 6.5 zijn de geuremissies van de veehouderij per deelgebied weergegeven. De totale geuremissie van alle veehouderijen kan onder ontwikkelscenario 1 oplopen tot ruim 2,5 miljoen odour units. De grootste toename kan zich voordoen in het verwevingsgebied en het landbouwontwikkelingsgebied. In het extensiveringsgebied is sprake van een emissiestandstil. Dit wil niet zeggen dat de geuremissie zal afnemen. Vergunde rechten kunnen immers niet worden aangetast. Alleen door het toepassen van emissiearme systemen zoals luchtwassers kan als gevolg de 50% regeling uit de Wgv op termijn bij nieuwe ontwikkelingen op het bedrijf waarvoor een nieuwe vergunning nodig is, een geleidelijke afname van de geuremissie worden verwacht.

Tabel 6.5. Geuremissies veehouderijen en ontwikkelruimte ontwikkelscenario 1 vergeleken met de huidige situatie.

Gebied	Totaal aantal intensieve veehouderijen (> 1000 ou)	Huidig		Scenario 1		Geuremissie odour units
		Aantal veehouderijen met standstil door geurnorm	odour units	Ontwikkelruimte (aantal veehouderijen)		
				emissiestandstil door geurnorm	niet standstil (emissieruimte)	
Invloedsfeer natuur en kernen	20	3	229.494	1	0	213.314
Gemengd gebied (voorheen verweving en Landbouwontwikkelingsgebied)	72	22	1.744.595	17	23	2.317.094
Woonkernen	2	0	2.265	1	0	2.265
Totaal	94	25	1.976.354	19	23	2.53.2674

\* De veehouderijen binnen de invloedsfeer natuur en kernen bevinden zich in extensiveringsgebieden (reconstructie). Deze hebben te maken met een 'slot op de muur' en mogen niet uitbreiden op grond van de verordening ruimte. Dit geldt ook voor de veehouderijen binnen de woonkernen.



## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

In de tabel 6.5 is ook het aantal bedrijven met of zonder ontwikkelruimte als gevolg van de geurnormen aangegeven (standstil of emissieruimte). De beschreven toename van de geuremissies komt voor rekening van 23 veehouderijen die onder scenario 1 nog emissieruimte hebben. Hiervan bevinden zich er 4 in het LOG en 19 in het verwevingsgebied.

Het blijkt dat slechts een beperkt deel van de veehouderijen nog ontwikkelruimte op het bouwblok heeft.

Tabel 6.6 geeft het huidige woon- en leefklimaat weer aan de hand van het aantal woningen per kwaliteitscategorie: optimaal+, optimaal, aanvaardbaar, niet aanvaardbaar. Deze is ook op de geurkaart in bijlage 7 weergegeven.

Tabel 6.6. geursituatie ontwikkelscenario 1 vergeleken met de huidige geursituatie aan de hand van het aantal geurgevoelige objecten per kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat.

Geurgevoelige objecten - kwaliteit leefomgeving		Geursituatie huidig juli 2014				Geursituatie Scenario 1			
Gebied	aantal ggo's	opt+	opt	aanv	niet aanv	opt+	opt	aanv	niet aanv
Eersel	4025	3722	296	7	0	3432	593	0	0
Duizel	611	592	19	0	0	517	94	0	0
Steensel	512	511	0	1	0	512	0	0	0
Knegsel	308	308	0	0	0	308	0	0	0
Vessem	794	774	20	0	0	439	355	0	0
Wintelre	515	354	157	4	0	44	461	10	0
Rosheuvel	27	27	0	0	0	20	7	0	0
Postelseweg Verlengd	20	20	0	0	0	20	0	0	0
Aangelag	1	1	0	0	0	0	1	0	0
Koermeersdijk	27	27	0	0	0	27	0	0	0
t Heike	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lange Ekker	14	14	0	0	0	14	0	0	0
Flinkert Noord	7	7	0	0	0	7	0	0	0
DuizelNoord	4	4	0	0	0	0	4	0	0
Meerheide	103	103	0	0	0	97	6	0	0
Eersel West	17	13	4	0	0	0	5	8	4
Boterbogten	27	27	0	0	0	27	0	0	0
Steensel Noord	31	31	0	0	0	31	0	0	0
Kerkebogten	418	418	0	0	0	418	0	0	0
Eo	344	323	13	4	4	332	9	1	2
En	551	534	12	5	0	533	10	5	3
LOG	52	42	2	3	5	36	6	4	6
V	312	259	18	20	15	228	51	12	21
<b>Totaal</b>	<b>8720</b>	<b>8111</b>	<b>541</b>	<b>44</b>	<b>24</b>	<b>7042</b>	<b>1602</b>	<b>40</b>	<b>36</b>

opt+ = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal+

opt = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal

aanvb = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat aanvaardbaar

niet aanvaardbaar = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat niet aanvaardbaar

Tabel 6.6 laat zien dat ten opzichte van de huidige situatie zich een verschuiving voordoet naar de kwaliteitscategorieën optimaal, aanvaardbaar en niet aanvaardbaar. Het woon- en leefklimaat wordt slechter, met 12 extra geurgevoelige objecten in de kwaliteitscategorie niet aanvaardbaar.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

In de kernen Wintelre en Eersel West vindt een verschuiving plaats van optimaal naar aanvaardbaar van 14 objecten.

### 6.3. Ontwikkelscenario 2 vergeleken met de huidige geursituatie

In het ontwikkelscenario 2 wordt de geurnormen voor de woonkernen en de plangebieden aangescherpt tot 1 odour unit. De geurnorm voor het buitengebied wordt aangescherpt naar 10 odour units. De huidige geursituatie uit paragraaf 6.1 is de referentie voor de ontwikkelscenario's. De uitgangspunten voor het berekenen van de geursituatie staan in onderstaande tabel 6.7 weergegeven.

Tabel 6.7. Uitgangspunten ontwikkelscenario 2 en huidige geursituatie vergund in juli 2014.

Scenario	Geurnorm (ou)			Maximale omvang veehouderij odour units	Omschakelen grondgebonden ⇒ intensieve veehouderij	Actieplan ammoniak	
	bebouwde kom	buitengebied	plangebieden			stoppers 2014	Afbouwers (stoppers 2019)
2014 (Huidig)	3	14	7	vergund	nvt	vergund	nvt
<b>Ontwikkelscenario</b>							
2	1	10	1	Max. 57.500/ha	Niet	verwijderd	-30% geur

Tabel 6.8. Geuremissies veehouderijen en ontwikkelruimte ontwikkelscenario 2 vergeleken met de huidige situatie.

Gebied	Totaal aantal intensieve veehouderijen (>1000 ou)	Huidig		Scenario 2		
		Aantal veehouderij met standstil door geurnorm	odour units	Ontwikkelruimte (aantal veehouderijen)		Geuremissie odour units
				emissiestandstil door geurnorm	niet standstil (emissieruimte)	
Invloedsfeer natuur en kernen	20	3	229.494	4	0	213.314
Gemengd gebied (voorheen verweving en Landbouwontwikkelingsgebied)	72	22	1.744.595	29	8	1.932.487
Woonkernen	2	0	2.265	1	0	2.265
Totaal	94	25	1.976.354	34	8	2.148.066

\* De veehouderijen binnen de invloedsfeer natuur, kernen en bedrijventerreinen bevinden zich in extensiveringsgebieden (reconstructie). Deze hebben te maken met een 'slot op de muur' en mogen niet uitbreiden op grond van de verordening ruimte. Dit geldt ook voor de veehouderijen binnen de woonkernen.

In tabel 6.8 is de geuremissie van de veehouderij per deelgebied weergegeven. De totale geuremissie van alle veehouderijen kan onder ontwikkelscenario 2 oplopen tot ruim 2,1 miljoen odour units. De toename kan zich voordoen in het verwevingsgebied en het landbouwontwikkelingsgebied.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

In de tabel 6.8 is ook het aantal bedrijven met of zonder ontwikkelruimte weergegeven. Uit de tabel blijkt dat 34 bedrijven op basis van scenario 2 te maken krijgen met standstil. Dit zijn 9 extra bedrijven ten opzichte van de huidige normstelling (Verordening 2010).

Tabel 6.9 geeft het woon- en leefklimaat weer aan de hand van het aantal woningen per kwaliteitscategorie: optimaal+, optimaal, aanvaardbaar, niet aanvaardbaar. Deze is ook op de geurkaart in bijlage 9 weergegeven.

Tabel 6.9. geursituatie ontwikkelscenario 2 vergeleken met de huidige geursituatie aan de hand van het aantal geurgevoelige objecten per kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat.

Geurgevoelige objecten - kwaliteit leefomgeving		Geursituatie huidig juli 2014				Geursituatie Scenario 2			
Gebied	aantal ggo's	opt+	opt	aanv	niet aanv	opt+	opt	aanv	niet aanv
Eersel	4025	3722	296	7	0	3805	220	0	0
Duizel	611	592	19	0	0	588	23	0	0
Steensel	512	511	0	1	0	512	0	0	0
Knegsel	308	308	0	0	0	308	0	0	0
Vessem	794	774	20	0	0	774	20	0	0
Wintelre	515	354	157	4	0	257	250	8	0
Rosheuvel	27	27	0	0	0	25	2	0	0
Postelseweg Verlengd	20	20	0	0	0	20	0	0	0
Aangelag	1	1	0	0	0	0	1	0	0
Koermeersdijk	27	27	0	0	0	0	27	0	0
t Heike	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lange Ekker	14	14	0	0	0	14	0	0	0
Flinkert Noord	7	7	0	0	0	7	0	0	0
DuizelNoord	4	4	0	0	0	2	2	0	
Meerheide	103	103	0	0	0	102	1	0	0
Eersel West	17	13	4	0	0	0	7	10	0
Boterbogten	27	27	0	0	0	27	0	0	0
Steensel Noord	31	31	0	0	0	31	0	0	0
Kerkebogten	418	418	0	0	0	418	0	0	0
Eo	344	323	13	4	4	337	4	3	0
En	551	534	12	5	0	536	10	5	0
LOG	52	42	2	3	5	40	4	3	5
V	312	259	18	20	15	249	31	19	13
<b>Totaal</b>	<b>8720</b>	<b>8111</b>	<b>541</b>	<b>44</b>	<b>24</b>	<b>8052</b>	<b>602</b>	<b>48</b>	<b>18</b>

opt+ = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal+

opt = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal

aanvb = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat aanvaardbaar

niet aanvaardbaar = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat niet aanvaardbaar

Tabel 6.9 laat zien dat zich ten opzichte van de huidige situatie een lichte verschuiving voordoet naar de kwaliteitscategorie optimaal en aanvaardbaar, met name Wintelre en Eersel West. Het woon- en leefklimaat verslechtert, met meer gevoelige objecten in de kwaliteitscategorie optimaal en aanvaardbaar. Opvallend is dat ten opzichte van de huidige situatie 6 woningen minder te maken met een onaanvaardbare geurbelasting. Dit wordt

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

dan veroorzaakt omdat in de omgeving van de betreffende woningen veehouderijen zijn gestopt, of minder geur uitstoten in verband met de stoppersregeling.

In Wintelre en Eersel West vindt een verschuiving plaats van optimaal naar aanvaardbaar voor 14 objecten.

#### 6.4. Ontwikkelscenario 3 vergeleken met de huidige geursituatie

Ontwikkelscenario 3 hanteert de geurnorm van 3 odour units voor de woonkernen en de plangebieden. De geurnorm voor het buitengebied is op 10 odour units gesteld.

De huidige geursituatie uit paragraaf 6.1 is de referentie voor de ontwikkelscenario's. De uitgangspunten voor het berekenen van de geursituatie staan in onderstaande tabel 6.10 weergegeven.

Tabel 6.10. Uitgangspunten ontwikkelscenario 3 en huidige geursituatie vergund op juli 2014.

Scenario	Geurnorm (ou)			Maximale omvang veehouderij odour units	Omschakelen grondgebonden ⇒ intensieve veehouderij	Actieplan ammoniak	
	bebouwde kom	buitengebied	plangebieden			stoppers 2014	Afbouwers (stoppers 2019)
2014 (Huidig)	3	14	7	vergund	nvt	vergund	nvt
<b>Ontwikkelscenario</b>							
3	3	10	3	Max. 57.500/ha	Niet	verwijderd	-30% geur

In tabel 6.11 zijn de geuremissie van de veehouderij per deelgebied weergegeven. De totale geuremissie van alle veehouderijen kan onder ontwikkelscenario 3 oplopen tot ruim 2,5 miljoen odour units.

In de tabel 6.11 is ook het aantal bedrijven met of zonder ontwikkelruimte weergegeven. De beschreven toename van de geuremissies komt voor rekening van 21 veehouderijen die onder scenario 3 nog emissieruimte hebben (de geurnormen leiden op deze bedrijven niet tot een standstill). Hiervan bevinden zich er 3 in het LOG en 19 in het verwevingsgebied.

Ten opzichte van scenario 1 (huidige normen) krijgen 6 bedrijven extra te maken met emissie-standstill. Hiervan is er 1 gelegen in het extensiveringsgebied en zijn er 5 gelegen in het verwevingsgebied en het landbouwontwikkelingsgebied (Gemengd gebied).

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

Tabel 6.11. Geuremissies veehouderijen en ontwikkelruimte ontwikkelscenario 3 vergeleken met de huidige situatie.

Gebied	Totaal aantal intensieve veehouderijen (>1000 ou)	Huidig		Scenario 3		
		Aantal veehouderij met standstil door geurnorm	odour units	Ontwikkelruimte (aantal veehouderijen)		Geuremissie odour units
				emissiestandstil door geurnorm	niet standstil (emissieruimte)	
Invoedsfeer natuur en kernen	20	2	229.494	3	0	213.314
Gemengd gebied (voorheen verweving en Landbouw-ontwikkelingsgebied)	72	21	1.744.595	26	22	2.287.836
Woonkernen	2	1	2.265	1	0	2.265
Totaal	94	24	1.976.354	30	21	2.503.415

\* De veehouderijen binnen de invloedsfeer natuur, kernen en bedrijventerreinen bevinden zich in extensiveringsgebieden (reconstructie). Deze hebben te maken met een 'slot op de muur' en mogen niet uitbreiden op grond van de verordening ruimte. Dit geldt ook voor de veehouderijen binnen de woonkernen.

Tabel 6.12. geursituatie ontwikkelscenario 3 vergeleken met de huidige geursituatie aan de hand van het aantal geurgevoelige objecten per kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat.

Geurgevoelige objecten - kwaliteit leefomgeving		Geursituatie huidig juli 2014				Geursituatie Scenario 3			
Gebied	aantal ggo's	opt+	opt	aanv	niet aanv	opt+	opt	aanv	niet aanv
Eersel	4025	3722	296	7	0	3518	507	0	0
Duizel	611	592	19	0	0	565	46	0	0
Steensel	512	511	0	1	0	512	0	0	0
Knegsel	308	308	0	0	0	308	0	0	0
Vessem	794	774	20	0	0	539	255	0	0
Wintelre	515	354	157	4	0	129	378	8	0
Rosheuvel	27	27	0	0	0	25	2	0	0
Postelseweg Verlengd	20	20	0	0	0	20	0	0	0
Aangelag	1	1	0	0	0	0	1	0	0
Koermeersdijk	27	27	0	0	0	0	27	0	0
t Heike	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lange Ekker	14	14	0	0	0	14	0	0	0
Flinkert Noord	7	7	0	0	0	7	0	0	0
DuizelNoord	4	4	0	0	0	1	3	0	0
Meerheide	103	103	0	0	0	97	6	0	0
Eersel West	17	13	4	0	0	6	1	10	0
Boterbogten	27	27	0	0	0	27	0	0	0
Steensel Noord	31	31	0	0	0	31	0	0	0
Kerkebogten	418	418	0	0	0	418	0	0	0
Eo	344	323	13	4	4	332	9	1	2
En	551	534	12	5	0	536	10	4	1
LOG	52	42	2	3	5	37	5	5	5
V	312	259	18	20	15	245	35	12	20
Totaal	8720	8111	541	44	24	7367	1285	40	28

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

opt+ = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal+

opt = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat optimaal

aanvb = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat aanvaardbaar

niet aanvaardbaar = kwaliteitscategorie woon- en leefklimaat niet aanvaardbaar

Tabel 6.12 geeft het woon- en leefklimaat weer aan de hand van het aantal woningen per kwaliteitscategorie: optimaal+, optimaal, aanvaardbaar, niet aanvaardbaar. Deze is ook op de geurkaart in bijlage 11 weergegeven.

Tabel 6.12 laat zien dat zich ten opzichte van de huidige situatie zich een verschuiving voordoet naar de kwaliteitscategorie optimaal, aanvaardbaar en niet aanvaardbaar. Het woon- en leefklimaat verslechtert, vooral in het buitengebied met meer geurgevoelige objecten in de kwaliteitscategorie aanvaardbaar en niet aanvaardbaar. Ten opzichte van de huidige situatie zijn er 4 extra geurgevoelige objecten gelegen in de kwaliteitscategorie niet aanvaardbaar.

Verder is in Wintelre en Eersel West sprake van een verschuiving van optimaal naar aanvaardbaar van 14 objecten.

## 7. Samenvattende conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de geurberekeningen uit hoofdstuk 5 en 6 op een rij gezet in het licht van de ambitie van de gemeente om de toename van de geurhinder te stoppen door aanscherping van de geurnormen, zodat ook de cumulatieve geurhinder afneemt.

### 7.1. Evaluatie 2009 - 2014

Uit de evaluatie van de geursituatie 2009 – 2014 is gebleken dat de totale geuremissie van de veehouderijen de afgelopen jaren is afgenomen. Het beleid tot actief intrekken van de zogenaamde ‘lege vergunningen’ heeft aan deze afname van de geuremissies bijgedragen. Door de afname van de geuremissie is in de meeste gebieden sprake van een verbetering van het leefklimaat. Ook het aantal knelpunten is in 2014 ten opzichte van 2009 afgenomen. De afname bedraagt 16 minder knelpunten (niet aanvaardbare geurhinder). Alleen in het buitengebied zijn nog 24 knelpunten aanwezig.

In de kern Knegsel, plangebieden Koemeersdijk en Meerheide, het landbouwontwikkelingsgebied en in het verwevingsgebied is de geuremissie in lichte mate toegenomen. Dit heeft echter alleen in het Landbouwontwikkelingsgebied geleid tot 2 nieuwe overbelaste situaties (knelpunten).

Samenvattend kan worden gesteld dat zich in overwegend geen negatieve effecten hebben voorgedaan (onvoorziene en ongewenste toename van de geuremissie) sinds de vaststelling van de geurverordening in 2010.

Ondanks dat de geuremissies de afgelopen jaren zijn afgenomen en het woon- en leefklimaat op veel plaatsen is verbeterd, bieden de huidige geurnormen (geurverordening 2010) in combinatie met de aanwezige ontwikkelingsruimte op de bouwblokken nog zoveel mogelijkheden tot groei van de geuremissies dat de benutting daarvan kan leiden tot een wezenlijke verslechtering van het woon- en leefklimaat.

### 7.2. Gebiedsvisie: knelpuntenanalyse ontwikkelscenario's

In hoofdstuk 6 is de geursituatie voor een drietal ontwikkelscenario's met andere geurnormen bepaald.

In tabel 7.1 worden de ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie aan de hand van de geuremissies van de veehouderijen en een beoordeling van het woon- en leefklimaat. Opgemerkt wordt dat in de huidige geursituatie de geurreductie van stoppende en afbouwende veehouderij niet is meegenomen (alle vergunde rechten bepalen samen de huidige geursituatie). In de ontwikkelscenario's is wel geanticipeerd op de geurreductie die wordt behaald op de stoppende en afbouwende veehouderijen.

## GEBIEDSVISIE BIJ DE VERORDENING GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ 2015

Tabel 7.1. ontwikkelscenario's vergeleken met de huidige geursituatie aan de hand van de geuremissies van de veehouderijen en een beoordeling van het woon- en leefklimaat.

	Huidig vergund juli 2014	Ontwikkelscenario's - opvullen bouwblok tot maximale omvang van 57.500 / ha (alleen Log en verweving)		
		1	2	3
geurnorm woonkernen	3 ou	3 ou	1 ou	3 ou
geurnorm buitengebied	14 ou	14 ou	10 ou	10 ou
geurnorm plangebieden	7	7	1	3
Omschakelen grondgebonden naar intensieve veehouderij	nvt	nee	nee	nee
Groei bedrijven in extensiveringsgebieden	nvt	nee	nee	nee
Afbouwers Actieplan ammoniak	nvt	-30%	-30%	-30%
<b>Effecten veehouderij</b>				
• geuremissie veehouderijen	1.976.354 ou	2.532.674 ou	2.148.066 ou	2.503.415 ou
• aantal veehouderijen met emissieruimte	17	17	8	22
• aantal veehouderijen met emissiestandstil	19	19	34	30
<b>Effecten woon- en leefklimaat (aantal woningen per kwaliteitscategorie)</b>				
<b>Woonkernen+ plangebieden</b>				
• optimaal+	6261	5252	6244	5571
• optimaal	492	1503	513	1186
• aanvaardbaar	12	10	8	8
• niet aanvaardbaar	0	0	0	0
<b>Plangebieden</b>				
• optimaal+	692	634	646	646
• optimaal	4	50	40	40
• aanvaardbaar	0	8	10	10
• niet aanvaardbaar	0	4	0	0
<b>Buitengebied</b>				
• optimaal+	1158	1129	1162	1150
• optimaal	45	76	49	59
• aanvaardbaar	32	22	30	22
• niet aanvaardbaar	24	32	18	28



Uit tabel 7.1 blijkt het volgende:

- in vergelijking met de huidige situatie kan de geuremissie van de veehouderijen als gevolg van het opvullen van het bouwblok het minst toenemen onder ontwikkelscenario 2 (laagste waarde voor de maximale emissie van veehouderijen). Dit scenario hanteert de meest strenge geurnormering;
- in zowel de huidige situatie als op basis van de ontwikkelscenario's zijn er geen knelpunten aanwezig in de kernen;
- scenario 1 leidt tot 4 knelpunten in een plangebied (Meerheide). De overige scenario's veroorzaken geen knelpunten in de plangebieden;
- scenario 1 leidt tot 36 knelpunten, scenario 2 leidt tot 18 knelpunten en scenario 3 veroorzaakt 28 knelpunten;
- het woon- en leefklimaat is onder scenario 2 weliswaar slechter dan in de huidige situatie, maar beter dan onder scenario 1 en 3. Het is opvallend dat onder scenario 2 er 2 knelpunten (niet aanvaardbaar woon- en leefklimaat) minder zijn dan in de huidige situatie (24 knelpunten). Dit komt echter niet door de strenge geurnorm maar door het feit dat er bedrijven zijn gestopt en dat bestaande bedrijven die gaan stoppen 30% minder geur gaan emitteren. Op termijn (uiterlijk 2020) is het de verwachting dat ook deze stoppers zijn verdwenen;
- het aantal objecten in de bebouwde kom en in de plangebieden dat vanuit de klasse optimaal verschuift naar de klasse aanvaardbaar is gelijk onder alle scenario's;
- scenario 2 leidt zoals gezegd tot de laagste geuremissie uit de veehouderij. Dit biedt het beste woon- en leefklimaat van alle ontwikkelscenario's met de meeste woningen in de kwaliteitscategorie optimaal+ of optimaal en de minste woningen in de kwaliteitscategorie niet aanvaardbaar. Dit geldt voor zowel de woningen binnen de woonkernen en plangebieden als ook voor woningen in het buitengebied;
- scenario 1 biedt de meeste ontwikkelmogelijkheden voor de veehouderijen, terwijl scenario 2 de minste ontwikkelmogelijkheden biedt. Scenario 3 zit tussen deze twee scenario's in;
- scenario 1 geeft 23 bedrijven nog ontwikkelruimte en zet 19 bedrijven 'op slot', bij scenario 2 kunnen 8 bedrijven nog groeien en worden 34 bedrijven 'op slot' gezet en scenario 3 leidt tot groei bij 21 bedrijven en emissie standstill voor 30 bedrijven;
- opvallend is dat de meeste veehouderijen niet worden belemmerd door de geurnorm, maar al eerder 'op slot' zitten vanwege de beperkte ruimte van het bouwblok. Onder scenario 1 met de minste strenge normen hebben slechts 23 veehouderijen nog emissieruimte binnen het log en het verwevingsgebied (gemengd gebied) terwijl in dit gebied 113 intensieve veehouderijen zijn gelegen. In dit gebied zitten 17 bedrijven op slot door de normstelling. Dit betekent dat vanwege bouwblokbeperkingen 73 bedrijven in de gebied zich niet verder kunnen ontwikkelen. Het ruimtelijke beleid van de gemeente Eersel is derhalve voor het merendeel van de bedrijven meer beperkend dan het geurbeleid.

### 7.3. Advies

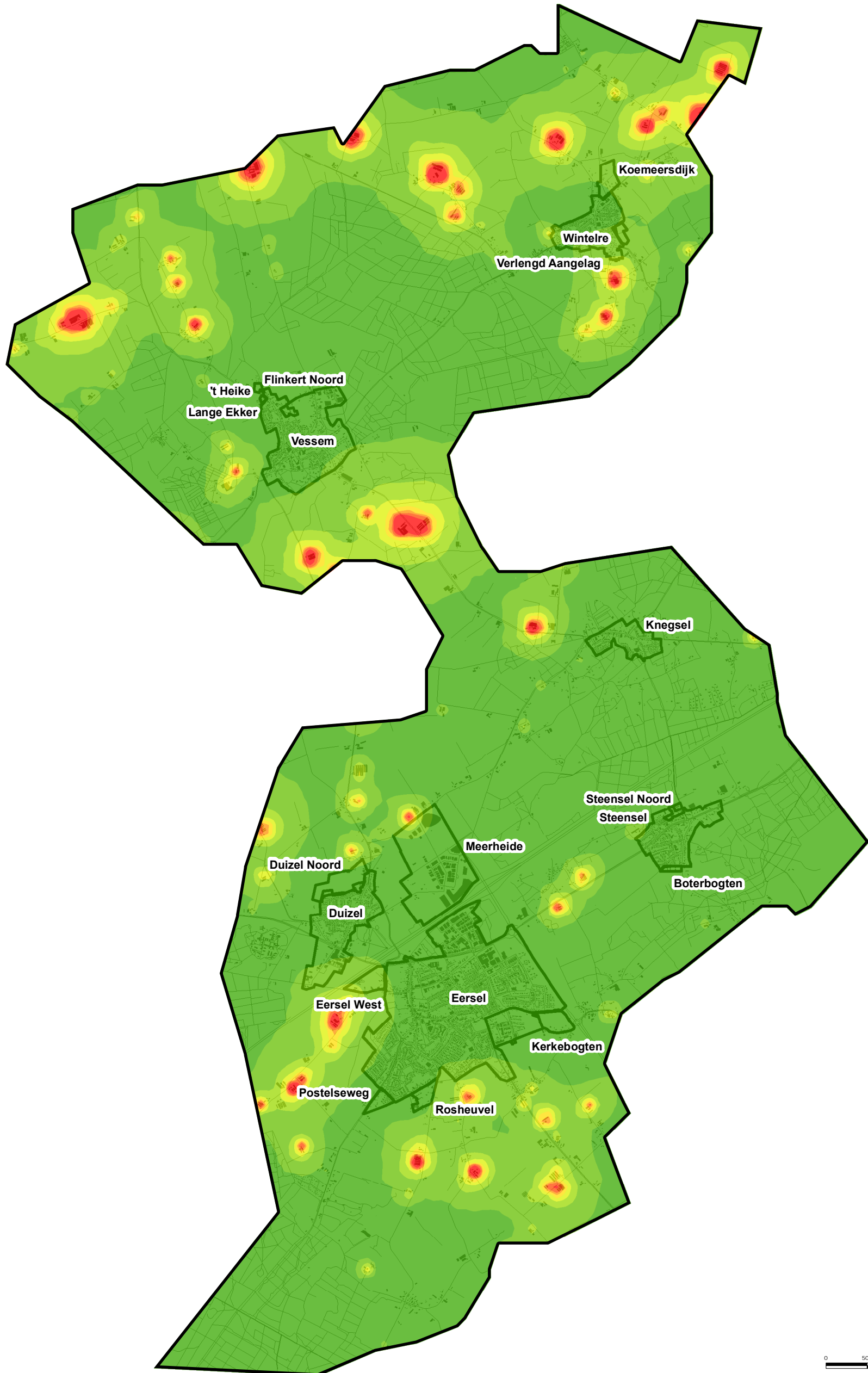
Geconcludeerd wordt dat in scenario 3 de beste balans wordt gevonden tussen het waarborgen van een acceptabel woon- en leefklimaat en het bieden van de juiste mate van ontwikkelruimte voor de veehouderijen. Tevens wordt op basis van dit scenario goed aangesloten bij de norm voor het buitengebied van  $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$  uit de Verordening Ruimte 2014. Ook past dit scenario het beste bij de normstellingen die in de overige Kempengemeenten worden toegepast. De gemeente Eersel vindt het van belang dat regiobreed een grotendeels uniform geurbeleid wordt gehanteerd.

Onder dit scenario krijgen 5 bedrijven extra te maken met emissie standstill in vergelijking met de huidige normstelling. Hier staat tegenover dat maximaal 4 extra woningen in het buitengebied te maken krijgen met een niet aanvaardbaar woon- en leefklimaat in vergelijking met de huidige situatie. Uit nader onderzoek van de gemeente is tevens gebleken dat een aantal bedrijven die op basis van de berekeningen nog



# Achtergrondbelasting geur - situatie 2014

Gemeente Eersel



© ondergrond: kadaster 2014

## Legenda

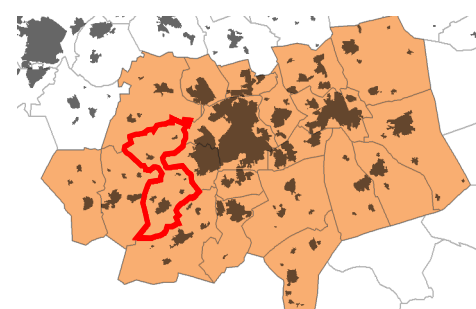
Achtergrondbelasting geur  
(ouE/m<sup>3</sup>)

- zeer goed 0-3
- goed 3-7
- redelijk goed 7-13
- matig 13-20
- tamelijk slecht 20-28
- slecht 28-35
- zeer slecht 35-50
- extreem slecht 50->

— BRT\_WEGDEEL\_HARTLIJN

0 500 1.000 1.500 2.000 2.500  
m

OMGEVINGSDIENST  
ZUIDOOST-BRABANT



Opdrachtgever: Gemeente Eersel

Projectnummer: 215657

Kaartnummer:

Datum: 24 juli 2014

Auteur/CT: FL/AM

Formaat: A3

Schaal: 1:50.000

Projectie: Rijksdriehoekstelsel

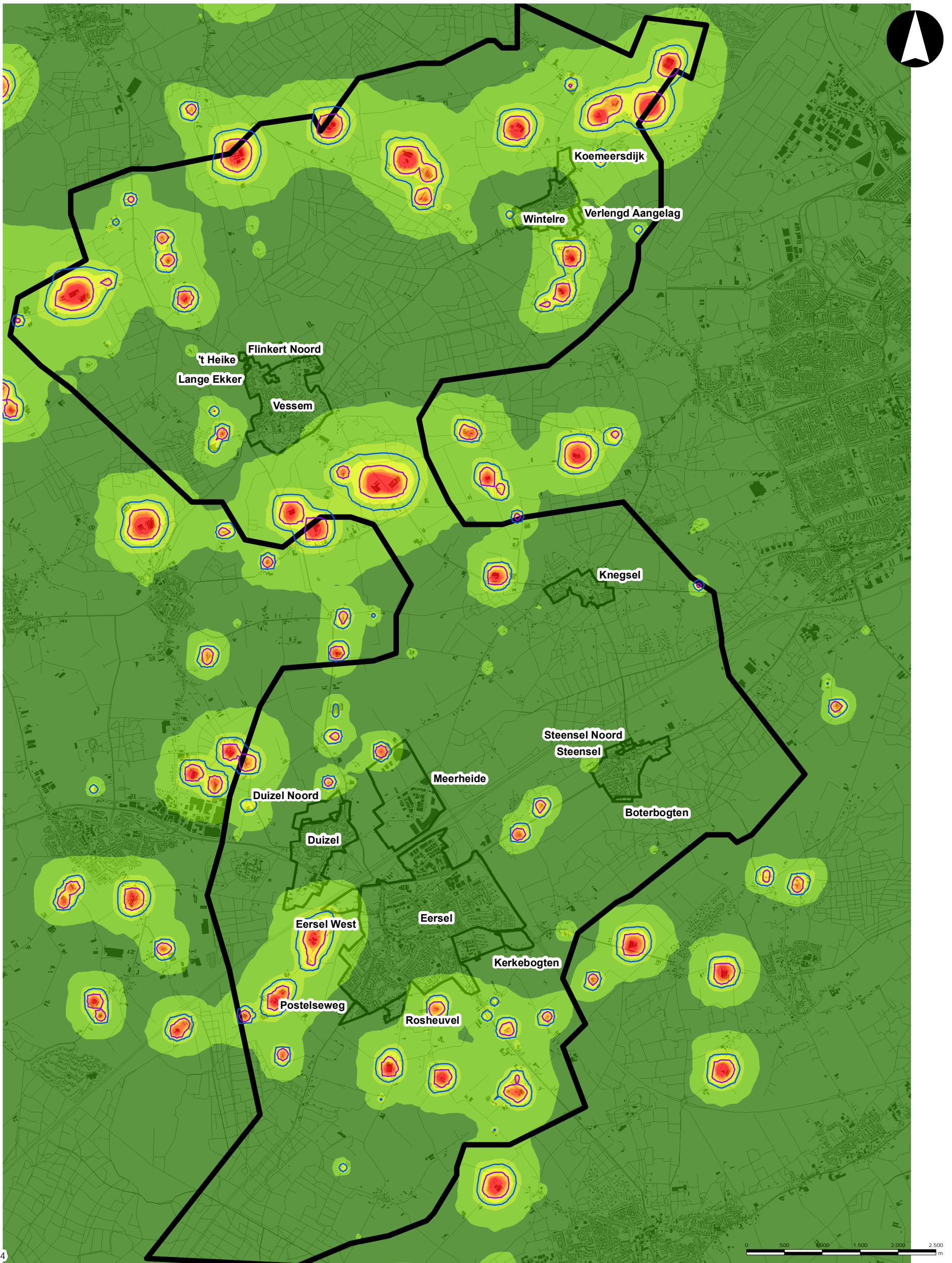
Bron(nen): web bvb 20 juni 2014





# Achtergrondbelasting geur - situatie 2014

Gemeente Eersel

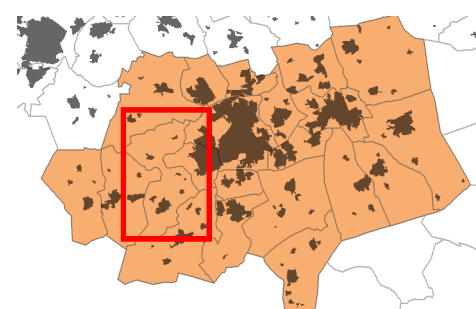


© ondergrond: kadaster 2014

## Legenda

Contour (ou <sub>e</sub> /m <sup>3</sup> )	Achtergrondbelasting 2014 (ou <sub>e</sub> /m <sup>3</sup> )
10	zeer goed 0-3
20	goed 3-7
	redelijk goed 7-13
	matig 13-20
	tamelijk slecht 20-28
	slecht 28-35
	zeer slecht 35-50
	extrem slecht 50->

OMGEVINGSDIENST  
ZUIDOOST-BRABANT



Opdrachtgever: Gemeente Eersel

Projectnummer: 215657

Kaartnummer:

Datum: 24 juli 2014

Auteur/CT: FL/AM

Formaat: A3

Schaal: 1:50.000

Projectie: Rijksdriehoekstelsel

Bron(nen): web bvb 20 juni 2014

ontwikkelmogelijkheden hebben, vanwege beperkingen op andere gebieden (zoals met name RO) waarschijnlijk niet door kunnen ontwikkelen. Ook uit de evaluatie is gebleken dat het destijds berekende (worst-case) scenario niet is uitgekomen. Dit betekent dat mogelijk het hier geschetste toekomstscenario met 4 extra woningen in een niet aanvaardbaar woon- en leefklimaat in werkelijkheid minder zal zijn.

Het college van Burgemeester en Wethouders beveelt daarom scenario 3 aan. Dit betekent dat:

- de geurnormen van 3 odour unit voor de woonkernen en de plangebieden en 10 odour units voor het buitengebied worden opgenomen in een nieuwe gemeentelijke Verordening geurhinder en veehouderij.

Het college merkt hierbij op dat het aanscherpen van geurnormen in overeenstemming is met het advies van de Gezondheidsraad. Deze adviseert de gemeente namelijk om haar geurbeleid te evalueren en zo nodig aan te scherpen. Dit advies van de Gezondheidsraad is op 14 juni 2013 bevestigd door het kabinetsstandpunt over gezondheid en veehouderij.

De Wet geurhinder en veehouderij biedt mogelijkheden om middels andere geurnormen en afstanden veel problemen met geurhinder te voorkomen. Maar de Wgv heeft ook beperkingen:

- bedrijfsbeëindiging van stoppers of afbouwers kan niet worden afgedwongen;
- de geursituatie wordt berekend volgens een bepaalde rekenmethode. Dit is een benadering van de werkelijke geursituatie die in de praktijk echter als slechter kan worden ervaren. Daarom wordt gestreefd naar zoveel mogelijk woningen in de kwaliteitscategorieën optimaal en optimaal+ (minste kans op geurhinder), zonder dat een garantie kan worden gegeven dat geurklachten niet meer zullen voorkomen;
- de geurnorm kan weliswaar worden afgestemd op hetgeen aanvaardbaar is voor het woon- en leefklimaat. Dit gebeurt op gebiedsniveau (niet individueel), waardoor niet uit te sluiten is dat lokaal enkele nieuwe knelpunten met geurhinder kunnen ontstaan;
- bestaande knelpunten met geurhinder kunnen niet worden opgelost (de wet kent geen saneringsregeling). Hiervoor moet naar individuele situaties worden gekeken.

In verband met de beperkingen van de Wgv, en met het oog op de toekomst, is het gewenst dat de gemeente een beleid ontwikkelt. Dit zou gericht moeten zijn op stoppers, afbouwers en blijvers en op het verplaatsen van bedrijven, door het ruilen van locaties en een beleid dat ruimte biedt aan alternatieve functies op de stoppende locaties.

Geadviseerd wordt om de ontwikkelingen in de veehouderij jaarlijks na te gaan aan de hand van het vergunningbestand (uitbreidingen, stoppers etc.). Als de resultaten daartoe aanleiding vormen - bijvoorbeeld bij grote veranderingen - kan periodiek de geursituatie in beeld worden gebracht en worden geëvalueerd.